

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETMÉNYEK:
4-hetesből pejt sor egyszer 20 ft.,
minden következőnél 16 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézavény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, január 1.

Négy évtized.

ARAD SZ. I. V. KÖZM. INT.

KÖNYVTÁRA.

1756
1916

Arad, december 31.

Olyan időkben, a mikor szinte tilos az öröm, bűn a mosolygás, — lehet-e jubileumról beszélni? A mikor egy-egy előttünk álló nap is dermesztő bizonytalanságban áll előttünk, lehet-e türelme a léleknek a mult hosszú éveibe, évtizedeibe visszamenni?

Annak a jubileumnak, a minőkbe a béke arany időiben fürdettük a kedélyünket, valóban nincs itt az alkalma. A virágos, koszorus, bokrétás jubileumnak, a melyben az ünnepelemek megérdemelt örömét ötven küldöttség ötven beszéddel ötvenszer ujtotta fel és végül egy társasvacsora mámorba olvasztotta tel azt. A háborus jubileum: az emlékek feltörődása, a csöndes magába mélyedés, a melynek során a jubiléus szépen osztályozza az élményeket. Az ábrándokat, amelyek teljesültek és a melyek szétpáráztak; az előkéléseket, a melyekhez hű maradt és a melyeket faképnél hagyott; a célokat, a melyeket eredmény koronázott és a melyeket kudarc követett. A rossznak, a kellemetlennek hatása többnyire elszűpöd; de megmarad belőle az, a miben az igaz ember, az egyenes utat járó, megtalálja elégtételét törekvéseinek, megtalálja betöltött élet-célját: azt, ami hosszú időkre szóló nyoma marad az ő dolgos, küzdelmes, nehéz éveinek.

Ilyen jubileuma lesz holnap Varjassy Lajosnak, Arad város polgármesterének. A negyvenedik esztendő fejézi be Arad város szolgálatában. 1875. január elsején, mint aljegyző lépett a város közigazgatásába, amelynek nyolc éve az élén áll. A város polgármestere, a negyven évi szolgálattal a vállán ma is oly igyekezettel, becsvágygal és munkakedvvel végzi a hivatását, mintha tegnap tartotta volna programbeszédét.

Hogy milyen polgármester? A vidéki városok polgármesterei között — különösen a szabad királyi városbeliek között — sokféle típus van. Az uralkodó típus a reprezentáló, ünnepies polgármester, akinek szinte minden szaván megérzik, hogy ötven-ezer, vagy hetven-ezer ember nevében szól, akinek személyén az egész város hiusága üt ki, amikor a városnak valahol szerepelnie, elismerést kapni,

vagy sérelmet rekriminálni kell. Nem rossz típus ez se; talán a mai idők illyet is követelnek. Varjassy Lajos, noha egyáltalán nem mondható ódon lefoggású, konzervatív embernek, nem tartozik ehhez a polgármester-fajtához. Az ő természete a végtelen természetes egyszerűség, amely tekintélyt tud szerezni magának és az állásának a nélkül, hogy hat lépésnyire tartaná távol magától az emberéket. Az ő cselekedetén, fellépésén, itthon is és másutt végzett funkcióin sohase érzik meg valami tizenegyedik lajosi allűr; sohase hirdeti, hogy „a város én vagyok” és mégis ugy cselekszik, mintha a város sikerén az ő boldogulása, vagy léte függne.

Es ez az imponáló, becsületes egyszerűség látszik meg a munkásságán. Sohase fogott ugy valamihez, hogy: „most valami nagyot teszek Aradért” és ha valamit elért — pedig elért egyet-mást, a mi nemcsak dicsőség, de komoly érték és haszon a városra — sohase jelentette be olyan ünnepiességgel, a minő a hála nyilatkozatokat provokálja. Más polgármesterek esztendőnként, vagy a hat éves restaurációs ciklusok végén egybeállítását csinálnak arról, hogy minket „szereztek meg”, „jártak ki”, a városnak. Ot a jó ízlése mindig megóvta ilyesmitől. Sőt az egészségének szemmel láthatóan nem ártott meg és a város sérelmének se tekinti, hogy a vidék egyik első városának polgármestere a királyi tanácsosi cím nélkül szűkölködik, holott a rendezett tanácsnak kevesebb szolgálati időt töltött polgármesteri is meg szokták kapni azt.

Ő nem kívánta az érdemeit, az alkotásait, a vívmányait ablakba rakatni és mi a jubileumán se akarunk ez ellen tenni. Abban, hogy ez a város az, a mi — és bizonyára nem utolsó a vele egy sorban álló városok között, — nagy része van az ő negyven esztendő munkálkodásának, amelyből a polgármesteri hivataloskodás előtt hosszú időt a város egyik legfontosabb részortjában: a gazdasági tanácsosi hatáskörben töltött el. Nagyobb, néven nevezhető alkotások is viselik a kezének nyomát; de mennyit köszönhet a polgárság azoknak a csöndben maradt, hétköznapi cselekvéseinek, amelyek

mindegyikét az a szándék vezette, hogy az aradiaknak minél több jót tegyen vele, hogy a város anyagi sorsának minél többet használjon. Negyven esztendő tizenkétezer munkanapjának ha csak felén volt alkalma valamit a város előnyére, a polgárok kedvére, vagy örömére tenni: ő ezt az alkalmat sohase hagyta kihasználatlanul. Ne mennyit jelent ez a kézzel fogható valóságban!

Egy mozdulatára nem lehetne ráfogni, hogy a népszerűséget keresi. Mégis, az ő egyszerű, közvetlen, bizalmat keltő és bizalmat árasztó egyéniségéhez annyi szeretet és ragaszkodás tapad, a minőt hivataloskodással ritkán szereztek. A panasz, a kritika, az elégedetlenség, amely a város közigazgatását egyszer több, más-kor kevesebb okkal éri, az ő személyét kiveszi a méltatlankodás árnyából. A polgármestert is lehet bírálni — és Varjassy Lajos az utolsó a polgármesterek közül, a ki a bírálatot zokon veszi, — de minden bírálat érintéhetetlenül hagyja az aradi emberek benső vonzódását, a mely Varjassy Lajoshoz köti őket. Es ez annál értékesebb, mert a polgároknak ez az érzése nem öreg embernek járó gyöngédség. Varjassy Lajos, negyven évi szolgálata ellenére, nem öreg ember: acélos munkabírása, friss energiája hazudtolná meg ősz hajszálait, ha öregnek akarnák őt feltüntetni!

A háboru alatt nehéz örülni valaminek. De a háboru nem ölte meg az érzéseket, a melyek a szívekbe esztendőnkön át vertek gyökeret. Es azok az érzések, a melyek Varjassy Lajost körülveszik, az ő csöndes, bokrétátlan és vacsorátlan jubileumán is töllobognak és csöndes, egyszerű megnyilatkozásukkal is megszerzik Varjassy Lajosnak a lelki elégtelét: a hivatást, a melyhez egész életével oda-szegődött, egész emberhez méltóan töltötte be; a mit ebben a hivatásban a nemes becsvágynak, az akaratörök és a szorgalomnak el lehetett érnie, azt ő elérte; a mit ezzel Aradnak megszerzett, annak mély nyoma, a messze jövőnek szóló nagy haszna hirdeti az ő munkásságát. A tizezrek és a tizezrek utódai, a kiknek mindebből öröme és haszna telik, meg-

tudják becsülni és meg fogják becsülni azt, a kinek más élet célja nem volt, mint hogy érettük dolgozzék.

Szélvihar . . .

Oly különös érzéseket vált ki belőlem a szél vid. zúgása. Ugy rémlik, mintha a messze-messzeségből ezer meg ezer katona sóhajását sodorná magával, mintha nyöszörgés és elhaló panaszos hangok érintenék a szívemet... Sohasem szerettem a szelet, de most egyszerűen félek tőle... Megrémit, beteggé tesz. Pedig most sem pihen. Hangos sivitással végigszelel az utakat, kísértetiesen megrémegtet az ablakokat és én összehorradok... Vajjon, hány bucsuzó üzenetet sodor magával messze-messze idegeimből...? Vajjon hány katona küldi utolsó esőkiát most haza?... Vajjon milyen lehet a lelkivilága, amikor „utolsó” óráiban megszállja őt egy-egy percere a tiszta öntudat és eszébe jut a szép magyar föld, a kedves otthon, a gyöngéd kis feleség és kicsi gyermekjei...

Szélvihar, ne dühöngj oly eszeveszetten. Összetöröd a szívemet, rám nehezedik az élet minden kínosvéde. Hangos szavakat hallok magam körül... Katonák beszélnek egymás között. Olyan katonák, akiknek a lelkük nincs már többé és a testük csöndesen pihen, sikket már nem kinez meg többé az élet vihára... És mégis hallok a hangjukat. Száz meg száz ismerős, kedves arc elevenedik meg előttem, akiknek arcát ezután hiába keresem az élet nagy tömkelegében... De a képzelet mindig elém sodorja őket, beszélnek velük, csodálom tehetőségüket, meghajolok nemes eszméik előtt... Pedig ők már nincsenek és mégis velük vagyok mindig... A szél szívat-leket átjáró zúgása magán sodorja az ő hangjukat és én beszélnek velük.

Az egyik még pályája kezdetén állt. Szép sikerrel haladt előre. A másik ifju feleségét hagyta egyedül... A harmadik apró ártatlanságot hagyott árván és a negyedik, századik mind elmentek anélkül, hogy még egyszer elcsókolhatták volna a legégetőbb esőknak... Talán könnyebben bucsuztak volna el ettől a világtól, de így milyen nehéz is lehetett az az utolsó sóhaj...

Szélvihar, hány ilyen „nehéz” sóhaj sodorsz most magadnál? Hány katona ajkára adja az utolsó esőket a „halál angyala”...? Rémitő lehet ez a eső! A puha meleg asszonykarok helyett a koporó talaj öleli körül a testeket... A kedves, meleg családi tűzhelyet felváltja az örök leköhely, ahol nem zavarja meg semmi nyugalmatokat...

Látlak benneteket a messze idegenben diadalmasan harcolni. Mindannyian bátran, lelkesülve gyútok a győzelem zászlaja alá. Ott elfeledtek mindent, csak a győzelemre, a diadalra gondoltok. Nem rezzennek meg ezer és ezer veszély közt. Tudátok, érzitek, hogy szemben álltok száz halállal. Nem rettentek vissza és a haszaszeretettől áttitkosodva törtettek előre, mindig csak előre...

De mikor a harctér szinterétől messze, valami kórházban, idegen ágyon, ideg n. arcok között tá alod magad Te derék jó katona, amikor eszedbe jut az otthon, a jó kis feleség, a drága gyermek; amikor érzed, hogy sütteted körülötted minden, hogy menthetetlen vagy, akkor minden haszaszeretted dacára visszafójt-hatatlannul elfog a vég és után az utolsó eső után... Kínos perceid lehetnek bős katonám... Mert hiába az élet mégis csak szép, mégis csak jobb élni, mint az örök enyészetnek átadni a testedet...

Ugy, utolsó erőfeszítéssel is belékapaszodsz az életbe... Igazad van. Fiatal vagy, érvényesülhetnél, még sokat élhetnél. Mi vár rád emott? Semmi... semmi... És mi marad szoknak, akiket itt hagytál? A gyötrődés, a fájdalom... Isten! És milyen erős lélekkel tűrjük a fájda/makát! Az sítunk nem nyílik keserves panaszra, lelki szenvedésünk dacára a szerünkben ott ég a diadalmas fény: „a házáért halt meg!” — és megnyugszunk...

Az élet szele sebes szernakkal hordta szét az embereket... Az otthonokban kialudt a

családi tűzhely, az apákat elszórták a szélrózsa minden iránykba... Asszonyok férj nélkül, gyerekek apa nélkül vergődnek... Leőrlődnek az évszakok... Ne sokára uból itt lesz a társz...

Lia.

Aradi diák vizalattjáró aknakutatója.

(Érdekes találmány.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 31

A mi dicsőséges háborunk a maga mindent felforgató, hatalmas erejével már eddig is sok váratlant teremtett. Békés családok hő-sökké lettek, az asszonyok, leányok a családi tűzhelyeik gondjai mellett sebeültek spórással tünítették ki önfeláldozó kötelességtudásukat. Ösz emberek fiatalos, dőceg katonákká váltak a fiatal fiúk komolyvá érten kérnek részt a minden erőt sorba állító harcokból.

Az aradi királyi főgimnázium egyik növendéke: alig tizenhét éves ifju, aki a hazáért dolgozni akaró ösztönytől, vigortól sarkalva érdekes és b. v. s. esetén a hadi eszközök sorában helyet kér. Találmányt készített Brandenburg Andráshatodik gimnázista, egy vizalattjáró aknakutató hajót talált fel. Az aknakutató az aknák kihalászásán kívül felritő szolgálatot is végez, aknák elhelyezésére és a hadihajók biztosítására is használható.

Brandenburg találmányát felajánlta a német tengerészeti hadvezetőségnek, mintán azonban részletesebb ismertetést nem küldött találmányáról, a tengerészeti kormány udvariasan csak annyit válaszolt, hogy most nem áll idő rendelkezésére a találmányt kipróbálni. A feltaláló találmányával egyidejűleg az osztrák-magyar közös hadügyminiszterhez is fordult, de itt sem reflektáltak a találmányra. Ez azonban nem vette el a fiatal feltaláló kedvét attól, hogy találmányát még a háboru alatt kipróbáltassa, már csak azért sem, mert hozzáértő emberek sikert jósolnak neki.

A fiatal diák munkatársunknak a következőket mondotta el arról, hogy hogyan jutott találmánya eszméjéhez:

— Évek előtt, amikor még harmadik gimnáziumba jártam, alaposan foglalkoztam különböző technikai dolgokkal. Mikor kitört a háboru és az angolok a német tengerpartot bloká alá vették, azon gondolkodtam, hogyan lehetne az angolokon kifogni. Először az aknákat és azok szerkezetét tanulmányoztam. Így jöttem rá, hogy a tenger színe alá rejtett aknákat egy erős nagy ollóval el lehet távolítani, ha az aknát lefogó drótkötelet elvágjuk. Az akna akkor a víz felszínére emelkedik s így már nem veszélyes, mert messziről meg-látható és elpusztítható.

Találmányom kis búvárhajóhoz hasonlít, mindössze három méter a hossza és vezetője a szerkezeten elől búvár. Szabadon levő helyéről igazgatja a drótkötélvágó ollót. Ha a szerkezettel aknakutatásra indul a búvár, az aknakutatót a hajóról a tenger színére eresztik. A búvár mecsindítja a villanymotort és a céljának megfelelően a mélységet megállapítva, a mélységet szabályozó készülék segítségével a kívánt

mélységet megkapja. Így a vizalatt folytatja útját. Amikor az aknamezőhöz ér, lassan belefut a kinyitott aknadrótvágó ollóval az aknát tartó sodronyba és a fogantyú gyors megrántásával elvágja azt. Ezt addig folytatja míg az összes aknát ki nem halásza.

Nehogy az ellenség az aknakutatást észrevegyje, ez a tenger alatt is megtörténhetik. Az aknát ilvektor nem szabadítják meg súlyától, hanem a két vizalattjáró aknakutató között egy kötelet feszítenek ki. Ezek a víz alatt észrevetlenül uszkálva kötelük beleakad az aknát tartó drótkba. Ekkor az aknát nem emelik ki, hanem tovább viszik a víz alatt a távolabb álló hajóikhoz. Ily módon több vizalattjáró aknakutató kettős csoportban észrevétlenül áttörhet, vagy meg is tisztíthat egy egész aknasort a tengerpart közelében, anélkül, hogy munkájukat felfedeznék.

Élőve az, hogy nincs sem a búvár, sem a gép a gyakran előforduló veszélynek kitéve. A gépek az aknába ütközése kizárt dolog. Így nagyon könnyen ártalmatlanná lehet tenni az ellenség veszedelmes aknát.

A vizalattjáró aknakutató az aknák elhelyezésénél is használható, továbbá hajók biztosításánál, hogy ne fussanak aknára.

Amikor a hajó a kikötőből kifutott, a hajó fedőzetéről lebecsújtanak három aknakutatót. Ezek a hajó előtt két- vagy háromszáz méternyire a víz alatt fúznak. A három vizalattjáró aknakutató között kötel van kifeszítve. Ez a kötel a biztonság kedvéért használható, hogy ha esetleg egy akna kikerülne a felügyelők beleakad. Ha egy aknát megpillantanak azt röktön jelzik a hajón levő tisztnek, telefonon.

Végül a telderítőszolgálatnál is használható a találmány, mert kis méreténél fogva közel lopózkodik a partokhoz vagy hajókhöz és így nagyon fontos adatokat gyűjthet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentő ítélet hadseregszállítási perben. Temesvárról jelentik: A temesvári királyi törvényszék a mai napon megtartott főtárgyaláson ítélkezett a hadviselés érdekei ellen elkövetett büntett miatt vádolt Dornhelm Jenő kereskedő és Steinfeld Lajos bankcégvezető temesvári lakosok bűnügyében. Dornhelm Jenőt a királyi ügyészség azon az alapon vádolta, hogy a temesvári császári és királyi hadbiztonsággal 20.000 darab takaró szállítása iránt kötött szerződést nem a takarók méreteire és a szállítás időpontjára vonatkozó rendelkezéseknek megfelelőleg teljesítette. Azonfelül Dornhelm Jenőt és Steinfeld Lajost azzal is vádolta a királyi ügyészség, hogy a takarók átvételénél közreműködött Racz Gyula hadnagyot, mint közhivatalnokot az ellenőrzés körüli kötelesség nem teljesítésére szándékosan rábirták. A királyi törvényszék mindkét vádlottat a Bp. 326. szakaszának 2. pontja alapján bizonyítékok hiányában felmentette. Az ítélet ellen a királyi ügyész mindkét vádlott terhére semmisségi panaszt jelentett be.

§ Közjegyzői kinevezés. Az igazságügyminiszter Ikrich Arnold dr. nagyenyedi kir. közjegyzői helyettesét Körösbányára kir. közjegyzővé nevezte ki.

§ Athelyezés. Az igazságügyminiszter Gyulás Imre aradi kir. törvényszéki jegyzőt a budapesti kir. büntetőtörvényszékhez helyezte át.

Szokatlan nagy veszteségeket szenvedtek a támadó oroszok.

Budapest, december 31. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszintér:

Stripa menti arcvonalunknak előterepe Bucac és Wisniowcyk között tegnap is nagy erővel ismétellen ellentünk intézett orosz támadásoknak színhelye volt. Az ellenséges rohamoszlopok, mint az előző napon, ezuttal is összeomlottak a Pflanzler-Baltin hadsereg hidegvérű vitéz oszlopainak tüzeben. A Stripa alsó folyása mentén és a besszarábiai arcvonalon a legutóbbi harcokban erősen kimerült ellenség tevékenysége egyelőre alább-hagyott. Az oroszoknak az elmúlt napokban a keletgalíciai harcmezőkön szenvedett veszteségei mindenütt felülmúlják a veszteségek szokásos mérvét. Így tegnap a Stripa mentén egyik századunk szakasza előtt egyszázhatvanegy, egy másik előtt háromszázhuszonöt orosz holttest feküdt. A Stripa felső folyása, az Ikwa és a Putilowka mentén nem történt különösebb esemény. A Kormin patakánál és a Styr mentén ismét visszavertünk több orosz előretörést.

Olasz hadszintér:

Déliirólban visszavertünk két alpini zászlóaljot, amelyek Torboleótól délre levő hadállásainkat kétszer megtámadták. A kariantiai arcvonalon az ellenség nehéz tüzérsége tűz alá vette Wolsbach helységet (Malborghettól délkeletre). A tengeremelléki arcvonalon az ágyu- és aknavetőharcok helyenkint tovább tartanak.

Délkeleti hadszintér:

Semmi ujság. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Betörőtanya a Neptun-fürdőben.

— Kifosztott fürdőtelep. — Bandák garázdálkodnak Aradon. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 31.

Néhány nap óta igen gyakoriak Aradon a betörések. Újabb és újabb betörésekről tesznek jelentést a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a hivatalan látogatást legtöbbszörre éjnek idején teszik. Már hetekkel ezelőtt is előfordult, hogy vakmerő betörők egy-egy szobát felnyitottak. A rendőrség akkor azt gondolta, hogy az egymás után megismétlődő eseteket ügyes, gyakorlott betörőkből álló szövetkezet hajtsa végre. De hamarosan kiderült, hogy a bűntettek rendszeres végrehajtására több banda is alakult. Az első betörés tetteseit alig fogták el a rendőrség detektívjei már egy másik betörő társaságot értek tetten. Azóta aztán nyomozták majd minden egyes betörés tetteseit. Az utóbbi napokban három betörésről érkezett panasz a rendőrség büntető osztályára.

Az egyik feljelentést Zubor Andor t. b. főjegyző tette, mint az aradi Neptun-fürdő igazgatója. A főjegyző feljelentésében elmondta, hogy a Neptunnak a Marosparton lévő helyiségeit feltörték és ugyancsak teljesen kifosztották. A betörők elvitték a meleg-vízes fürdőből a százötven literes üstöt az üstházal egyúttal. Elvitték az összes melegítő kályhát, karosszékeket, a kabinokat és a különböző helyiségeket szintén kifosztották.

A detektívek szonnal megkezdtek a nyomozást és megállapították, hogy a betörők a fürdő egyes helyiségeit lakásul rendezték be és valószínűleg heteken keresztül laktak itt. Fekvőhelyül a fürdőkádakat használták fel, melyeket szalmával és rongyokkal béleltek ki. Ételmaradékok valósággal el lepik mindenütt a földet. A detektívek ezekből a nyomokból megállapították, hogy a bűnszövetkezetnek sok tagja volt.

Pár nappal ezelőtt betörték az aradi Nemzeti Színház egyik férfi öltözőjébe is. A betörést olyanok követhették el, akik a viszo-

nyokok alapos ismerői. Délután öt óra felé, amikor a színházra felügyelőn kívül csak ritkán tartózkodik valaki, hatoltak be a tettesek a többnyire ruhásműveket vittek magukkal.

A harmadik betörést tegnap este követték el. Egy magánzórázó Borosényi-utca 27. szám alatti lakását nyitották fel a háziasszony távollétében. A betörők egy ékszerészenőtet fosztottak ki, melyben több kisebb arany és ezüst tárgy volt.

A rendőrség detektívjei nyomozták a betörések tetteseit és talán el is fogják, amire már csak azért is szükség van, mert ilyen gyakran ismétlődő bűnesetek nem valami ravagó bizalmat ébresztenek az aradi közbiztonsági viszonyok iránt.

Pusztító repülőtámadás Ostende ellen.

Berlin, december 31. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

Sikeres robbantás után az angoloktól Hulluchtól nyugatra elragadtunk egy előrelőtt árkot, hét géppuskát zsákmányoltunk és néhány hadifoglyot ejtettünk. Egy Ostende ellen intézett repülőtámadás a város épületeiben jelentékeny károkat okozott. Különösen a Szent Szív kolostor szenvedett nagy károkat; tizenkilenc belga lakos megsebesült, egy meghalt, katonai kár nem történt.

Keleti és Balkán hadszintér.

Különös jelentőségű esemény nem volt. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az aradi színház igazgató válasza a városnak.

(Szendrei Mihály nyilatkozata a szerződés megtartásáról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 31.

Émlekeztet, hogy Arad város törvényhatósági bizottsága a hó folyamán tartott közgyűlésén kíméletlen módon foglalkozott az aradi színház ügyével. A törvényhatósági bizottság néhány tagjának kifordásai voltak az ellen, hogy a színház konszociális alapon működjön. Hogy miért fáj ennek a néhány urnak a színtársulat feje, azt senki se tudja és talán ők se tudnák megmondani. A közgyűlés a tanács javaslatára cselekedni akart és mivel a közéletmezés kérdésében a vezetőség semmi helyes tanácsot nem tudott adni, de viszont a törvényhatósági bizottság tenni vágyását honorálni akarta a magisztrátus, tehát minden indoklás nélkül napirendre rágatta a színház ügyét, hogy valami anyaga legyen a plénumnak a vitaközébe.

A közgyűlés tudvalevőleg kimondotta: felszólítást intéz a színház igazgatóhoz: hajlandó-e 14 nap alatt nyilatkozni, hogy 1916. október 1-től reflektál-e az aradi színházra? Ha nem ad választ 14 nap alatt, akkor a város nyilvános pályázatot hirdet az aradi színház bérletére. Szendrei Mihály a mai napon, mivel ma járt le a válaszadás terminusa, megadta a választ a városnak.

A színház igazgató nyilatkozata a következőleg szól:

Szives átiratukra tisztelettel bejelentem, hogy a várossal kötött szerződésemet minden pontját közeleltszerűen betartani igyekszem. Hogy 1916. év október 1-től az anyagi viszony köztem és tagjaim között milyen lesz, arról ma, a háború közepén nem nyilatkozhatom, különben is a várossal kötött szerződésemben erre nézve nincs is utasítás. A színház igazgató és a színészek közötti anyagi viszonyt az országos színészegyesület, illetve a vallás- és közoktatásügyi miniszter fogja eldönteni. Tisztelettel Szendrei Mihály.

Es azt jelenti, hogy a színház igazgató a néhány évvel ezelőtt kötött és most is érvényben levő szerződésnek pontjait megtartani igyekszik, mert megakarja tartani az aradi színház bérletét. Hogy a társulat tagjaival milyen alapon állapodik meg, milyen feltételek mellett köt ezekkel szerződés, azt ma természetesen nem mondhatja meg, mert hiszen nem tudhatja, hogy mához kilenc hónapra tart-e még a háború vagy sem? Ezt épp oly kevésbé mondhatja meg ő, mint ahogyan a városi tanács sem tudhatja előre, vajon fél év múlva bír-e elég lisztet szerezni Arad polgársága számára. De mindaz; a tanács megkapta a színház igazgatótól várt nyilatkozatot és ezzel az ügyet a maga részéről elintéztnek tekintti. A bürokrácia parancsa szerint a lényeg nem fontos, csak a forma a fő.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, erre kérjük azokat, akik a háborúból pénz küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Uj városatyák.

Embey Iván.

Orosz képviselők külön békét sürgetnek.

— A bukovinai front rettentő harcái. — Lengyelország sorsa. —

Zárólatki tudósítás.

Bukarest—Stockholm, december 31.

A Riets jelenté: A дума jobhpárti képviselői nyilatkozatot adtak ki, melyben követelik, hogy kössön a Kormány Auszria-Magyarországgal és Németországgal külön békét, mert Oroszország nem hozhat további haszontalan áldozatokat létfenntartása veszélyeztetése nélkül.

Ezzel a hírral egyszerre hasonló kapcsolatban látszik lenni a „Journal de Genève” megbízható orosz forráshól szerzett alábbi értesítése:

— Románia állásfoglalása Oroszországban kemény aggodalmakat okoz. Minden jel arra vall, hogy Románia a központi hatalmakkal már lekötötte magát s ezért is látja Oroszország ellenelhetetlen szükségének, hogy a kecsarabíai határon nagy csapatösszevonásokat tegyen. Az orosz informátor szerint se Németország, se Auszria-Magyarország nem vágyik Orosz-Lengyelországra. A németek csak a balti provinciákra aspirálnak és nem tartják kívánatosnak, hogy a birodalomba több szlav elemek kerüljenek. Magyarországon ugyanez a hangulat és ha vannak is bécsi politikusok, akik nem bánnák, ha Orosz-Lengyelország beolvastása által a dualizmusból trialfizmus válnék, az erős magyar befolyás tervük megvalósítását lehetetlenné teszi. Németország mindent kész megtenni a magyarok kedvéért, mivel tisztában van azzal, hogy a Habsburg trónnak a magyarság a bázisa. Az orosz politikus még elmondja, hogy Rasputin hatalma egyre növekszik Oroszországban. Okultizmusa révén valószínűleg az ország nyakán ül és tanácsa kikérése nélkül egyáltalán semmi se történhetik. Miklós nagyherceg bukása is tisztára az ő műve, mert állítólag égi jelt kapott, hogy a cárnak személyesen kell átvennie badzserege főparancsnokságát.

Érdekes egyébiránt tudni, hogy mit foglaltunk el Lengyelországból. A „Gazeta Lodzka” adatai szerint a Lengyelországban németektől megszállott terület 73.120 négyzetkilométer. Ezen a területen 7.595.000 lakos él, amelyből a városokra 2.906.000 jut. Valamivel

kisebb az a terület, amely a német csapatok uralma alatt van.

A békés hangokat pengető hírekkel egyidejűleg azonban igen véres harcokról is szólnak a tudósítások. A bukovinai határon folyó küzdelmekről a bukaresti lapoknak Dorohoból jelentik: A bukovinai fronton folyó harcok a német, osztrák-magyar és orosz csapatok között tegnap **rettentő támadásokká változtak át.** Az osztrák-magyar csapatok fegyveres ágyú-össztüzet adtak le egy orosz léghajóra, Boian felett. A tüzérségi párbaj kimondhatatlan hevességű volt. A dörgés egy percig sem szünetelt. Az ágyuzás nagy távolságra hallatszott, egészen Dorohoig. Az oroszok ágyuzását az osztrák-magyar csapatok hevesen viszonyozták.

Hercából jelentik a bukaresti lapoknak:

Dacára annak, hogy a bukovinai fronton az oroszok nagyszámu csapatokat szállítottak, még sem képesek arra, hogy a tervezet offenzívát megkezdjék, mivel az osztrák-magyaroknak hatalmas erősségeik vannak a Mahala—Rarancea—Toporauti és Zurení szakaszon. Egyik verzió szerint az oroszok 180 ágyút szállítottak a bukovinai frontra.

Neutalanok még mindig a Duna-vonalon is az oroszok. Urvanis Tulcsából azt jelentik a bukaresti lapoknak, hogy az orosz flotta Semilor sziget közelében cirkál és a Fekete-tenger partjának egész hosszában, a sziget és Odessza között kirándulókat végez. Az orosz gőzhajók semmiféle hajónak sem engedik meg a kimeneit a Duna torkolatánál.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: délután: „Önagysága ruhája”. Este: „Herceg kisasszony”.
Vasárnap: délután: „Legénybucsu”. Este: „Gyimesi vadvirág”.
Hétfő: „Herceg kisasszony”.
Kedd: „Önagysága ruhája”.
Szerda: „Legénybucsu”.
Csütörtök: délután: „János vitéz”. Este: „Tiszavirág”.
Péntek: „Tüherceg” operette újdonság, először. „Pardon”, bohózat.
Szombat: Bötvös Károly dr. népies énekes játéka „Bóthök uram szerencsése újdonság, először.

* A színház hírei. A jövő hét érdekességei. Szombat és vasárnap négy előadás lesz a színházban. Ugyanapján d. u. 3 és fél órákor mérsékelt helyárrakkal *Önagysága ruhája* szenzációs énekes játék kerül színpadra, este pedig a *Herceg kisasszony* nagy operettnek lesz a reprise. Vasárnap d. u. 3 és fél órákor mérsékelt helyárrakkal a *Legénybucsu* kitűnő operettnek lesz az első délutáni előadása és este a *Gyimesi vadvirág* kitűnő népszimfű van műsoron. Hétfőn megismétli a társulat Lehár pompás operettjét a *Herceg kisasszonyt*, *Bóthök uram szerencsése dr. Bötvös Károly* értékes, énekes színjátéka lesz a legközelebbi újdonság, melyre léhas forgalommal készül a társulat. Az újdonság gyönyörű nyelvezete hatásos és nagy színpadi rutinnal felépített jelenetei a legnagyobb érdeklődést keltik fel. Az újdonságban részt vesz az egész személyzet, kivétel nélkül.

* Jön a Rezervista átma. Ziehrer világhírű zeneköltő remekművén után készült aktuális háborús sláger az *Erzsébet mozgószínházban*.

* A forradalmi nász premierje az Apollóban. (Pavlander, Betty Nansen és Johansen együttes fellépése.) Amit ma az Apollóban látott a közönség, az a legforróbb fővárosi színházi estékre vezetheti vissza az emlékezetet. A hosszú emberek tömege tartotta megszállva egész estén át a Zrinyi utcát s a hogy véget ért az egyik előadás, újból utolsó helyig megtelt az Apolló hatalmas nézőtere. Páholviegveket ma már nem is lehetett kapni, már narokkal ezelt megváltották valamennyit. Ezek csak a külsőségei az Apolló mai premierének, míg a művészi sikere még ennél is hatalmasabb volt. A forradalmi nász-nak, a Nordisk-filmgyár világot bámulatba ejtő szenzációjának. A forradalom véres fővárosa, Páris, a kommuné előtti és utáni korszak, a barrikádharc, a petróldörög gyújtogatása, a rakéták munkásságának ideje, ez a színdarab akciójának kora. Sophus Michaëlisnek, a kiváló író rendkívüli sikerű történelmi színműve ez a darab, amelyet színpadon a szavak tökéletesével kell izzóvá, bufogatóvá tenni, a rendező grandiózus művészi érzékkel transzportálta filmre. Soha ennyi forrást, izlést, drámai létketést. A föllámulhatatlan sikerben egyenlően osztoznak Betty Nansen, Pavlander és Johansen, a dán királyi színház legkiválóbb tagjai, akik művészetük legjavát adták ebben a drámában. A közönség tetszése elementáris erővel nyilvánkozott meg. Ugyanapján és vasárnap marad még az Apolló műsorán „A forradalmi nász”. Az előadások délután 3 órákor kezdődnek s este 11-ig tartanak.

* Dódi karrierje után napján az Erzsébet mozgószínházban. A darab főszerepét az országúri komikus Steinhardt Géza fővárosi művész játsza. Dódi egy igen léha pesti úri férfi. Siólokot nyíral feleségével, akiknek ott egy kapitány nagyban udvarol, amiért Dódi-nak affárie is támad. Haza utaznak és egy sörházban kap alkalmazást, amelynek tulajdonosa szintén hevesen udvarol Dódi feleségének. Bonvodalmas dolgok származnak ebből de Dódi-nak sokat használ, mert hogy a dolgot észre ne vegye, előlépteti őt főnöke irodalmi munkáira, amikor mindenkit kidob az irodalmi később elővezetővé, majd pedig társulatadonossá, a kapitány pedig, hogy az udvarlás feltűnést ne keltsen, tartalékos eltitiznek Vasárnap „A Habron leánya” 3 felvonásos dráma az orosz lenyval harotérről és az „Oroszország titka” című 3 felvonásos dráma kerül bemutatásra. 4641

* Éjjel nem süttünk (Szenzációs vicciáték az Urániában.) Harsogó kacagás és viharos derűség töltötte be tegnap a színház nézőterét, mely a szezon egyik kiváló vicciátékát hozta színre. — Vasárnap az Urániában. A színház vasárnap egy igen érdekes dráma mutat be közönségének, mely tárgyánál fogva is kétségetelenül a szezon egyik legjobb képe. Egy elfülfölt próf. tragédiájáról van szó, melybe belelátszik évermekének szomorú sorsa is. A dráma mellett egy egész sorozat vicciáték fog a közönség szórakoztatásáról gondoskodni. — Sudermann: A rókaút című világhírű regényének filmfelvételét fogja legközelebb bemutatni az Uránia. Dacára az óriási kölcsönösnek színház rendezés helyvárak mellett tartja meg előadásait és hogy a közönségnek minden kényelmét biztosíthassa a rendezés helyvárak számozott leveit már a mai naptól kezdve a Hammerchlag féle dohányüzletben árucikk. 5

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Harminchármasok karácsonya a harctéren.

Ünnep az orosz fronton. — Holttestek a hó alatt.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 31.

Az aradi házezred karácsonyáról és azokról az eseményekről, amelyeket a derék harminchármasok most élnek meg messze-északon, érdekes leírást küldött az Aradi Közlönyhöz Messer Sándor.

Felebbvalóink figyelmét nem kerülte el a karácsony megünneplése és mindent elkövettek, hogy a karácsonyt a katonák is megünnepléssék. Karácsonyfát szereztünk, de sajnos ez esetben azt nem az aradi piacon szereztük be, hanem a közeli erdőből vágtuk. Abban a reményben voltunk, hogy városunk, amelynek ezrede vagyunk s a mely oly sok esetben előtt kifejezést fiai iránt érzett szeretetének, ez alkalommal sem fog megelégedni a harctéren küzdő és ott vért ontó háiról. Vártuk is a figyelmet, de sajnos, egy-két aradi, néhány bécsi adakozón és a hadügyminisztériumon kívül minden elmaradt. Tiszturaink közös adakozása folytán lehetővé tették a karácsonyfák feldíszítését, hogy legalább ezzel iparkodjanak itt küzdő bajtársainkat a szent napra emlékeztetni, melyet gyermekűt, hitvesűt és szeretteiktől távol itt a harc mezején bönvtelenek tölteni, mert a haza, a király és főleg a kötelesség-érzett est nagy kívánja. A feldíszített karácsonyfát század rayonunk közepén állítottuk fel (t. i. most tartalékban vagyunk) és a rajtalevő gyertyákat meggyújtottuk.

Neményi századparancsnokunk a legénység karácsonyfáját a következő szavak kíséretében adta át:

— **Katonák! kedves bajtársak!** Szívem mélyéből üdvözöllek benneteket e szent estén, kik mindnyájan tudjátok e nagy ünnep jelentőségét.

Jézus Krisztus a világ és a békeesség megváltója születésének évfordulója ez. Szerteink, akiktől távol kell lennünk, akikkel nem ünnepelhetünk együtt, mert a hazánki kötelesség hazánk védelmére ide a harc mezejére szólított bennünket, velünk egy időben imádják az Üdvözítőt. De ne keserítsen ez el benneteket, hanem kulesoljátok imára kezeiteket és imádságtokban ajánlíjátok magatokat és az otthonmaradottakat a jó Isten oltalmába. Kérjétek, hogy vezesse tegyvereinket dicső győzelemre és engedje meg, hogy a háboru mentől előbb sikeres befejezést nyerhessen, hogy haza térve boldogan keblünkre ölthessük hozvánkartartozóinkat. Most pedig kérlek benneteket, legyetek mint eddig is felebbvalóitoknak szolgálataiban azok segítségére, hogy közös erővel és igyekezettel hozzájáruljunk mi is a nagy munkához, hogy annak gyümölcsét méltán megérdemelve szakítsa le. Ehjen ő Felsége I. Ferenc József apostoli királyunk, éljen a hadsereg minden tagja, éljen a haza.

A beszéd utolsó szavait századparancsnokunk be sem fejezhette, mert a legénység élénk éljenzésbe tört ki. Beszéde után a legénység a Himnuszt és egy karácsonyi dalt énekelt. Ezt követte Herz zászlós buzdító beszéde, mely a legénységet házi ezredünk régi jó hírnevének megtartására, annak tovább fejlesztésére és a haza iránti őnzellen szeretetre buzdította. Erre Goldner szolgálatvezető őrmester a legénység nevében mondott köszönetet a század tisztikarának. A Szózat elénklésével az ünnepély véget ért.

— A másik esemény, amelyről beszámolhatok, nem ünnepi történet. Ütközetünk már régen nem volt, de a legutóbbi harc nyole elfődeletlen halottját most találtuk fel. Bajtársaink holttestét a hirtelen beállott havazás következtében teljesen elfedte a hó. Most, midőn az időjárás enyhére fordult és a nagy olvadás következett, ami a lövészárokban rettenetes sártengert idézett elő és leolvasztotta a havat a távolban az emberi alakokról. A dekung tefeiről létesővel vizsgáltuk a fekete pontokat. Drótkadályunktól mintegy kétszáz lépés távolságban néhány holttestet láttam. Az orosz fronthoz jóval közelebb vannak, mint hozzáink. (Itt kell megemlíteni, hogy a két arcvonal közötti távolság mindössze háromszáz lépés.) Ezért az őj beálltaig várunk kell, hogy dicső halált halt bajtársainkat beszállithassuk.

Este 9 óra. A front előtti terepre sötétség borul és csak az őrségek által leadott lövések nattogása zavarják meg a néma csendet. Kihasznaóom az alkalmat és engedélyt kórok felebbvalóimtól, hogy én is szemtanúja lehossék bajtársaim temetésének. Fegyvert veszek vállamra, mert erre parancsot kaptam és elindulok. Az elhantolást a két arcvonal között kellett végrehajtani, mert a holttestek elhozatala egészségi szempontból lehetetlen volt. Megállapítottuk, hogy a halált okozó lövéseket bajtársaink — élükön a hadapródiukkal — rohamtámadás közben kaphatták. A következő sorrendben találtuk fel az oroszok által kifosztott holttesteket: az orosz arcvonalhoz legközelebb feküdt a hadapród, mellette mindig híven kísérő a tisztje, oldalt és valamivel hátrább hat közember. A kadett, sapkája jobb oldalán ott diszlett őfelsége emléklakettija, mely tudvalevőleg az ellenségtől zsákmányolt ágyuk bronz csövéből készült. Mellette egy kisebb emléklap, melynek közepét a német vaskereszt díszíti; körben a következő szövegű írással: „Ehre und Andenken für den Vaterland Gefallenen Helden.“ (Díszteljétek a hazáért elesett hősoket.) Az arcvonal előtt teljesített felderítő szolgálat az elesett bajtársak érdekében derék őrmesterünk saját intenciója és személyes közreműködése folytán történt. Amidőn mi bajtársi kötelességünknek tettünk eleget és az utonnan hantolt siroktól eittávoztunk, nagyon szokatlan zaisbaj ütötte meg a fülünket. Megállunk... Figyelünk, s mint jó katonához illik, először is az ellenséges vonal irányába kutatunk, még pedig eredménytel. A helyszínen megállapíthattuk, hogy a muszkák most ünneplik zsarnok „Atyuskájuk“ Nikolaj névnapját. Alig hogy fedezékünkbe értünk, a tűzérzési megligyelőnk is tudomást szerzett az odaát megtartott nagy estélyről és ő is szerény tehetségéhez képest kis illuminációval vélte emelni az ünnepély fényét és néhány gránát és srappellel szittogtatta a muri befejezését. A mi Mikulásunkhoz nem volt oly figyelmes az orosz úteparancsnok, valószínűleg az ott érezhető munició hiány miatt.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hír-lap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Hadnagygyá előléptetett vak zászlós.

(Aradi nők a vakok könyvtáráért. — A vakokat gyámolító egyesület tiokja Aradon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 31.

A világháboru sok derék hőst tett örökre vakká. Ezekről gondoskodni: a legfontosabb feladatok egyike. Külföldön gyakori eset, de nálunk eddig most történik először, hogy a közoktatásügyi miniszter vak embernek, Keller Nándor megvakult hadnagyak, akit zászlósi rangból már megvakulása után léptettek elő hadnagygyá megenedte, hogy a vakok oktatásához szükséges tanfolyamot elvégezze s biztosította a tanfolyam sikeres elvégzése után megfelelő fizetési osztályba való kinevezését. A megvakult tisztaknek száma immár több s közülük dr. Csurgó György főhadnagy a polgári életben ügyvéd, a vakok szakszerű ismereteit, a tapintás általi írást, olvasást, a géográt elsajátítván, kaposvári ügyvédi irodájának vezetését ismét átvette s a tárgyalásokon már részt is vett.

Azoknak a megvakult katonáknak, kik a szakszerű ismeretek elsajátítása végett intézeti elhelyezést nyertek s nagyobb részt a vakoknak alkalmas valamely iparágban nyernék kiképzést, a száma a szászát meghaladja. Egy részük a vakokat gyámolító országos egyesület budapesti intézetében, másrészt az Országos Rokkantsági Hivatal Vakok intézetében nyert elhelyezést. A választott iparágon kívül valamennyi elsajátítja a pontrendszerű u. n. Braille-írást, valamint a látókkal való írásbeli érintkezést szolgáló, s latin nagy betűket ábrázoló, de egyben a vak által tapintással olvasható u. n. Klein-írást.

A vakok ügye iránti mindegyre általánosabb és fokozódó jóindulatu érdeklődés a kultúránna, hogy mindegyre növekszik azon lelkes, nagybírású hölgyekből és diákokból álló emberbarátok száma, kik a vakok könyvtárának fejlesztésén fáradoznak. Átérik, mily nemes szórakozást nyújt, mennyire lefogalja az értelem és gondolatvilágot, ha a vak jó könyvet olvashat s igyeksenek számukra minél többet hozzáférhetővé tenni.

Igy Aradról is Bogdán Hortense polgári iskolai tanítónő jelentkezett, hogy a vakok számára könyveket fog átírni, Aradmegyéből pedig Moosonyi Jenőné (Kápolnás) és Úrménye Álica (Vám), dolgoznak a könyvtár számára ily irányban. Moosonyi Jenőné Lilienkron: Háborus novellák című Braille-kötetet röviddel ezelőtt juttatta el az egyesület könyvtárába. Az iskolák támogatásának szép példáját mutatja a Budapest VII. ker., István-uti állami főgimnázium. E gimnázium lelkes tanárának, Dr. Brendörfer Jánosnak buzdítására az iskola több diákja foglalkozik Braille-írással, s ugyan-csak szorgalmasan dolgoznak, köteteket egymásután juttatják a vakok könyvtárának.

A györi áll. tanítóképző-intézet növendékei az intézet igazgatónőjének Karsay Jolánnak buzdítására már évek óta nemzedékről-nemzedékre foglalkoznak Braille-könyvek írásával, ujabban pedig az Irgalmas Nővérek Lévai intézete s a körnőebányai gimnázium növendékei jelentkeztek.

A Vakokat Gyámolító Orsz. Egyesület — melynek főintézete Budapesten VII. ker. Hermina-ut 7. szám alatt van — a vakok telkarolásának minél hathatósabb szolgálására Aradon, Deák Ferenc-u. 39. sz. alatt is fiókot létesített, hol a vakok kefe, seprű, meszelő, eszet, kosár és harisnya készítményei beszerezhetők, mely árak között immár az intézet vakkatonáinak készítményei is helyet foglalnak. A vakok munkáinak vásárlása és az egyesületnek adott jótékony adományok csak módot adnak arra, hogy tökéletesebben teljesíthessék hivatását a háboru megvakultjainak tanításával az egyesület.

Új városatyák. Koromzay Frigyes.

Aradiak orosz hadifogságban

A nowonikolajewski fogolytáborban.
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 31

A nowo-nikolajewski táborból, amely egyike a legnagyobbaknak Oroszországban s ahol a legtöbb aradi fogoly van elhelyezve, rendkívül érdekes levél érkezett a napokban Aradra. A levelet egy fogoly aradi tiszt írja s abban legteljesebb képét festi a városban és fogolytáborban uralkodó, meglehetősen törhető állapotoknak.

— A városban — így szól a levél — 8479 közegény és 219 tiszt él, mint fogoly. Körülbelül tíz százalék német, a többi osztrák-magyar állampolgár, nagyobb részt cseh, aztán magyar és román. Hetvenöt német és osztrák-magyar tiszt egy házban van elhelyezve, amely háza időben a Nowo-nikolajewskiban állomásozó gyalogezred tisztjeinek lakhelye volt. A házban nyolc, egyenként négy szobás lakás van s így az elhelyezés kényelmesebb. Az ártuk ugyanazok, amelyeket annak idején az orosz tisztek használtak s a tisztek mellé, mint tisztiszolgá, egy-egy hadifogoly közlegény van kirendelve.

A többi Nowo Nikolajewskibe internált tiszt magánházakban van elhelyezve. Valamennyien jól vannak ellátva s meglehetősen szabad mozgást élveznek. A legkellémetlenebb kérdés itt a vizellátás. Nincs ugyanis vízvezeték, a vizet árusítják is hatósági ellenőrzés mellett hordják házról-házra. Nem ritkán fordul elő azonban, hogy a rendőri ellenőrzés dueira a vízfordók kényelmi szempontból elkerültek azokat a házakat, ahol hadifoglyok laknak.

A hadifoglyok legnagyobb ellensége az unalom. Már többször fordultunk az illetékes hatóságokhoz, a fogolytábor parancsnokához, hogy ha már más nem, legalább azt engedje meg, hogy az angol kiadványokat, Shakespeart, Thackerayt, Dickens-t olvassassák angol, vagy német kiadásban. A sok kérésre végre legutóbb kilátásba helyezték nekünk, hogy könyveket bocsátanak rendelkezésünkre.

A városban körülbelül 8000 legénységi állománybeli fogoly van tételezve barakkokban, akiket főleg vasúti munkákra használnak fel. Kosták négy, vagy öt tífuszest fordult elő,

de a betegeket rögtön szigorúan elkülönítették, kórházba szállították s figyelmes és gondos kezelésbe részesítették, úgy, hogy a járvány sem terjedhetett tovább.

Oltószar fogoly a város közelében van egy táborban, amelyet még az orosz katonák készíttettek a maguk számára. A barakkok mélyen a földbe vannak ásva s alaik földdel borítva, úgy, hogy télen meg lehetős meleg, nyáron pedig hűvös.

Varjassy Árpád temetése.

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, december 31

Nagy és előkelő közönség részvétele mellett helyezték ma délután örök nyugalomra a város által adott díszsírhelyen a felső temetőben Varjassy Árpád kir. tanácsost, az aradi kulturpalota igazgatóját. Az utolsó ut is, a melyre rokonai, barátai, tisztelői elkísérték, azt a ragaszkodást, tiszteletet juttatta kifejezésre, amelyet Varjassy Árpád egyénisége, élete és alkotásai iránt mindenki érzett.

(A ravatalon.)

A kulturpalota előcsarnokában emelkedő díszes ravatalt délig valóságos beborították a koszorúk. A sötét érekegység lábánál két fekete-szalmacsap nagy koszoru. Az egyik az özvegyé: Felejthetetlen Árpádomnak — Róza, a másik a fivérért gyászoló polgármesteré: Drága jó testvéremnek — Lajos felirással. A ravatalra helyezett koszorúk a következők voltak:

Felejthetetlen fiának és szeretett testvéremnek — Mama és Ilona, Drága jó apáknak — Szeréna és Orbán, Szeretett nagybátyáknak — Mariaka és Lajos, Kegyelettel — Lukács család, Kegyelettel — dr. Jozsefi Károlyné, Kegyelettel — Mancsi, Mici, Rokoni szeretettel — Tasányi család, Kedves Árpád bácsinak — Kercsika, Lajoska, Rokoni szeretettel — a Kozler család, Szeretett Árpádnak — Tóni mama, Etus, Szeretett Árpádnak — Lenke, Jenő, Árpád bácsinak — Margit, Felejthetetlen emlékének — a Kölcsey Egyesület, Öszinte részvétele jelölül — az aradi Ipar és Népbank, Kegyelete jelölül — Aradvármegye törvényhatósága, Öszinte részvétele jelölül — az aradi Termény és Áruaktár igazgatósága, Erdemes igazgatójának öszinte halála és kegyelelele jelölül — a köznevelődési intézet felügyelő bizottsága, Lelkes támogatójának, Varjassy Árpádnak kegyelelele — az aradi Filharmonia, Varjassy Árpád feledhetetlen emlékének — Arad szab. kir. város törvényhatóságának tisztviselő-kara, Atyai jószágú hivatalfőnökeinek — a kulturpalota tisztviselői, Szeretett jó keresztapának — Illi és Józsi, Árpád bácsinak — Józsi és Feri, Szeretett Árpád bácsinak — Elza és Károly, Felejthetetlen kedves Árpádnak — Koll Györgyné, Szeretett rokonoknak — Gábor, Szeretett Árpádnak — Onasza Gyula és neje, Drága jó Árpádnak — Pista és Emmi, Nagyrabecsült emlékének — Pényes Dezso, Kegyelettel — Kehrer Károly, Felejthetetlen jóakarójának — Kovács Vince, Szeretett emlékének kegyelelele — Rudnyánszky Endre, Kedves Árpád bátyámnak — kegyelelelel Micsi, Igaz részvételel — Krizsán Sándor és neje, Kegyelete jelölül — Magyar család, Kegyelete jelölül — Dr. Nagy Emil, Kegyelete jelölül — Szándi és Kálmán, Utolsó üdvözlételel — Nagy Sándor és neje, Öszinte kegyelelelel — Dr. Páris Lajosné és fia, Felejthetetlen jötevőjének — öz. Máté Andrásné.

(A gyász-szertartás.)

Délután három órára a kulturpalota előcsarnokából a palota előtti terere vitték a lezört koporsót, amelynek fejénél a család tagjai fog-

laltak helyet. A teret teljesen betöltötte a nagy gyászoló közönség, amelynek soraiban testületileg képviselve volt valamennyi aradi tanintézet tanári és tanítói kara, a törvényhatósági bizottság, Aradmegye törvényhatósága, a Kölcsey-Egyesület, Filharmonikusok, az aradi Ipar és Népbank és Terményraktár. A helyőrség részéről Resch Ferenc vezérőrnagy állomásparancsnok jelent meg, hogy gyászának kifejezést adjon Arad kulturális életének nagy halottja ravatalánál; a kereskedelmi és iparkamara elnökével Ottenberg Tivadar udvari tanácsossal. — A temetési szertartás egyházi részét Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök végezte nagy papi segédlettel.

(Bucsuizató beszédek.)

A rendfőnök imája után Kehrer Károly tanfelügyelő lépett a koporsó elé és meghatón szép szavakkal bucsuzott a város és megye tanitósága és a tanfelügyelőség nevében.

— E tanterület — fejezte be beszédét — Varjassy Árpád nevében szimbólumot lát. E szimbólumot ápolni, erősíteni, nagyvív, virágozóvá fejleszteni, e hazaszeretet legyében folytatni munkásságunkat e ravatalnál fogadott erős elhatározásunk. E tudat hatja át egész lelkünket, és mélyreke mélységesen átértett legbensőbb részvételünknek e annak jele, hogy számos alkotásai emlékeit szeretettel és kegyelettel fogjuk őrizni. Most, midőn a tanterület munkássai: annyi százan Tölde, mint nemeslelkű volt vezérűktől a sors kéréseivel rendelése folytató bucsut venni kényeszerülünk, az oly fájdalmas válság e nehéz pillanataiban tiszteletünk, szeretetünk, hálánk magasztos érzéseinek összeségéből ima száll az isteni gondviseléshez, adion áldásos élted jutalmául az örökké valóságban csendes nyugodalmat.

A kulturpalota felügyelő bizottsága és a Kölcsey-Egyesület nevében Pényes Dezso mondott beszédet ezután.

— Ottárt állítunk — szólt meghatóan — az ő nevének a kulturának és a hazafiságnak ebben az általa emelt templomában s erre az oltárra helyezük el az ő érebe öntött emléket: így aztán az a bucsu, amelyet most veszünk tőle, nem lesz végleges, mert valahányszor a csarnokba lépünk, látni fogjuk az ő nemes, jóságos vonásait és lelkünkkel hallani fogjuk az ő szellemének buzdító szavát. Az örökkévalóság küszöbén bucsúztunk el utadra drága és felejthetetlen barátunk; ama nagy utra, amelyről csak azoknak számára van visszatérés, akik, mint te, életükben nagyot és maradandót tudott alkotni. Istenevel!

Végül Kovács Vince kulturatanácsnok a városi tisztviselői kar és az aradvideki tanítóegyesület bucsuzóját mondta el könyekig megindítóan.

— Az aradi tanítók tanítójától, felejthetetlen mesteremtől bucsuzom — mondotta. — Ha lelkünkben végig vonultatjuk Varjassy Árpád életének eseményeit, csupa lobogó lángot látunk, a hazafias lelkesedés, példaadás, törhetetlen munkakedv lángját, amelyek az ő tanításából, az ő buzdítására, az ő élesztésére gyuladtak és amelyek most mind-mind Aradmegye eldugott kis községének iskolájától kezdve eddig a bűszke pilótáig eljönnek, ide tolonganak, itt lángolnak a koporsó körül.

(A temetőben.)

A szép beszéd után az egyesült dalárda énekára Schleifer Antal karnagy vezetésével gyönyörű gyászdal énekelt el, majd megindult a koszorúk özönével borítva a gyászhintó, a koszorus kocsi és a gyászoló menet a felső temetőbe. Ott Lakatos Ottó dr. rendfőnök még egyszer beszélt a koporsó, amelyet a város által adott díszsírhelyen elhantoltak.

Félmillió katona indul Szaloniki ostromára.

— Az entente berendezkedett a megerősített városban. — A központi hatalmak nem foglalnak el görög területet. —

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Athén—Szófia, december 31.

A Berliner Tageblattnak jelentik Szalonikiból: A város tulajdonképpen egy óriási tábor, melyet az entente úgy erősít meg, mintha örökre itt akarna maradni. A vasutvonalak mellett hatalmas védművek készültek s ezenkívül az Orsanó öbölíig a Kalkidike félszigetén vasutvonalakat és utvonalakat építenek, hogy esetleges visszaveretésekkor, csapatokat minél gyorsabban hálózhassák be. Arra számítanak, hogy a központi hatalmak és a bolgárok a Vardar völgytől előre fognak törni. A várost környékező falvakat ki is irtették. Magában Szalonikiban a lakosság retteg az ostromtól és a város ősszelővételétől. A városban Moszlopuloez parancsnok vezérletével tizenkétezer görög katona tartózkodik, kik rövidesen elvonulnak. Az angolok és a franciák most rendszeresen viselkednek. A tisztok magatartása kitűnő. A franciák érintkeznek a szerbekkel, az angolok ellenben nem. Az angol közlegénység részleges meztörténik, hogy éjjelente titokban eladják fegyvereiket is, hogy italhoz fűssenek. A német, osztrák-magyar, bolgár és török konzulok még a városban vannak, de elmozdításukhoz már minden előkészület megtett. A lakosság teljesen nyugodt, ugyanílyen az entente katonasága. Zavargások és fosztogatások nincsenek.

Félmillió hadsereg vonul Szaloniki ellen.

Bern, december 31. A „L'Echo de Paris” szalonikii levelezője azt az értesítést kapta, hogy Szaloniki ellen 500.000 emberből álló német-bolgár-török haderő indul. Ha igaz ez, akkor a szövetséges seregek kitűnő megerősítéssel és szabad tengeri forgalma dacára is, igen komoly a helyzet. Radoszlavow csak a napokban jelentette ki, hogy a szalonikii expedíció ellen januárban végzetes támadást fognak intézni. A mostani esőnd kétségtelen csak rövid átmenet.

A központi hatalmak és Görögország semlegessége.

Bern, december 31. A központi hatalmak biztosították a görög kormányt arról, hogy a szövetséges seregek kiverése után egyetlen katonát nem hagynak görög területen.

Bukarest. A bukaresti russzofil lapok vezető organuma jelenti: Amint egészen biztos forrásból értesülünk, a germánok, magyarok és bolgárok serényen készülődnek Szaloniki megtámadására. Mindazok a látszólag Törökországnak szánt fegyver, munició és csapatküldemények nem Konstantinápolyba mennek, hanem a Szaloniki elleni támadásra fölvonuló központi csapatoknak.

A német-görög és bolgár-görög tárgyalások egyszerű spanyolulat képeznek ezen támadás előkészítésére. A németek nagyon sietnek tervükkel, hogy a szövetségeseket minél később elűzzék és hogy azután nyomban az Albániában álló francia-angol-szerb-olasz hadak ellen fordulhassanak. Nincs kizárva, hogy Görögország, dacára ellenkező ígéreteinek,

amelyeket a négvesszövetségnek tett, értékes támogatást leplez a központi hatalmak részére.

Két irányból indul meg a támadás Szaloniki ellen.

Bern, december 31. A „Journal des Débats”-nak táviratozza athéni tudósítója:

— Minden oldalról megerősítik azt a hírt, hogy nagy ellenséges csapatösszevonások vannak a Strumicánál. Van azonban még mindig több görög politikus, akinek az a nézete, hogy a központi hatalmak nem intéznek támadást Szaloniki ellen. A „Gazette del Popolo” szalonikii tudósítója azt jelenti, hogy nagy aktivitás van Közép-Makedóniában. A bolgár csapatok hadállásait a Németországból kapott nehéz ágyútegekkel erősítik meg. A bolgár seregeket Doiran körül összpontosítják. Az expedíció vezérkara úgy véli, hogy az ellenség a demirkapu—radoviste—strumicai-vonalon fog görög területre behatolni, de mivel ezen az uton nagyon az akadályok, valószínű, hogy Doiran felől is támadnak, hogy a szövetséges haderőt szétforgácsolhassák. A Havas ügynökség athéni távirata szerint a központi hatalmak támadása tizenegy nap múlva várható.

Berlin, december 31. A Vossische Zeitung jelenti Genfből: A Lyon d'Progress athéni jelentése szerint a kormánypárti lapok előkészítik a nyilvánosságot a bolgároknak Görögországba való benyomulására. Szalonikii távirat szerint Doirannál és Ghevghelinél jelentékeny ellenséges erőket vontak össze, valamint nagy készlet municiót és hadianyagot halmoztak fel.

Ostromállapot Görögországban.

Athén. A lapok azt írják, hogy az ostromállapot kihirdetése a környék lakosságában nagy nyugtalanságot idézett elő. A kormány elhatározta, hogy semlegességét még az esetben is megtartja, ha osztrák-magyar, német, bolgár és török csapatok görög területre nyomulnak.

Uj városatyák.

Just Ferenc.

Hétfőn kezdődik a kenyér- és lisztjegyek kiosztása.

— A tavalyi helyeken működnek a bizottságok. — Jegy nélkül nem vásárolható kenyér. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 31.

— Erőt és kitartást kívánok az uraknak az új esztendőben, mert erre nekünk nagy szükségünk van — mondotta Varjassy Lajos polgármester ma a tanács ülés befejeztével, amikor egy-egy barátságos, meleg kézszorítással tul is estek az újévi üdvözlések sablonján.

Erőre és kitartásra van szüksége a tanácsnak, de a polgárságnak is, amelyet a megpróbáltatások sora elé állít az új esztendő legkezdetén a háború.

— A polgárságnak is áldozatot kell hoznia — mondotta ugyancsak a mai évszázó tanácsülésen a polgármester, látva, hogy az új kenyérjegy rendszer, az új lisztellátás rendje milyen szűk korlátok közé szorítja ismét a polgárság táplálkozását. A hatóság érzi, hogy a közönségre egyre súlyosabb terheket rak és a közönség csak a szembevetés, soromba hibák miatt panaszkodik. Nem az áldozatok fájnak, hanem az okoz keserűséget, ha olyasmi miatt kell szenvednie, ami kevés előrelátással kerülhető lett volna. A polgármester tehát ezúttal rossz helyre címte a felelősséget, mert a közönség egyebet sem tesz, mint áldozatot hoz és csak azt kívánja, hogy azok, akik a sorsát intézik, ne tegyenek egyebet, csak képzeleik magukat bele az ő helyzetébe. Akkor látják, hogy nemcsak a tanácsnak, de a közönségnek is nagy erőre és isteni kitartásra van szüksége, hogy az eljövendőket elviselje.

A tanács évszázó ülésének legfontosabb feladata a kenyér- és lisztjegyek kiosztásának rendezése. Az eddigi tervek mind halomra dőltek, nem lesznek új jelentkezési irodák, nem lesz egyelőre liszt összejárás a háztartásokban, hanem a tanács abban állapodott meg, hogy a nyáron, augusztus hóban kiállított lisztellátási kötelezvények alapján maga állapítja meg, ki-nek van kenyérjegyre szüksége. Emlékeztet, hogy amikor arról volt szó, hogy a város hány waggon buzára kérjen vásárlási engedélyt, felszólította a tanács a polgárságot, hogy jelentse be szükségletét és ki kellett állítani egy kötelező nyilatkozatot, hogy a jelentkező át is veszi a kért mennyiséget. Most az aláírókat úgy tekintik, mintha kenyérjegyért jelentkeztek volna és azért már hétfőtől kezdve ugyanazonokon a helyeken, ahol tavaly történt a liszt-kiosztás, már megkaphatják a kenyér- és lisztjegyeket. Mindenkinek személyesen kell jelentkeznie, mert család vagy megbízott-nak nem szolgáltatják ki a nyomtatványokat. A kiosztás január tizedikéig tart. Január 6-án szünetel, mert ünnepnap van.

Ákinek igénye van kenyérjegyre az egy hónapra egyszerre megkapja és pedig öt lapot. Ez 240 gramm lisztet, illetve 340 gramm kenyert jelent naponta. A nehezebb munkát végző 6 lapot, az őstarmeléssel foglalkozó 8 lapot kap egy hónapra. Ez ugyan egyelőre nem felel meg a miniszteri rendelettel megállapított teljes adagnak, de minthogy a városnak van még vagy hater ezer korona értékű régi nyomtatványa, amelyet fel akar a tanács használni, a polgármester azt a véleményét fejezte ki, hogy a közönség meghozza azt az áldozatot, hogy néhány gramm lisztről egyet-

len-egyszer lemond, ha a város hatezer koronát megtakaríthat. A jegyeiken lesz egy bélyegszöveg, amely felvilágosítást ad arról, mennyi kenyér, mennyi lisztnek felel meg.

A Graham kenyér és kétszersült vásárlásához nem kell kenyérjegy. Akinek háztartásában elég liszt van, az nem kap kenyérjegyet és ha félreveszeti a hatóságot, a legszigorúbban megbüntetik.

A vendéglők és kávéházakkal szemben követendő eljárást a tanács legközelebbi ülésén állapítja meg. Annál már kimondott, hogy a vasúti vendéglőben és a vasút környékén lévő korezmákban, tekintettel az átutazó közönségre és katonákra, jegy nélkül is szabad kenyéret kiszolgáltatni.

Uj városatyák.

Immermann Károly dr.

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Letartóztatták

a központi hatalmak konzulait
Szalonikiben.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik Amsterdamból: Sarrail tábornok Szalonikiben letartóztatta az osztrák-magyar, német, bolgár és török konzulokat. Mind a négy konzul családját francia hadihajókra szállították. A konzulátusok épületeit az entente csapatok megszállták.

Bukarest. A román kamara mai ülésén érdekes nyilatkozatok hangzottak el. Stere Konstantin felszólalásában Besszarábiáról beszél, amelynek minden talpalattnyi földjét román vér öntözte meg. Besszarábiára rágyóadás nélkül politikát folytatni egyenesen bűn Romániában. Erdélyre román ember ma nem gondolhat komolyan. Conaneu (liberális) azt hangoztatja, hogy a román nemzet egységes és azt az egységet csupán Take Jonescu és Filipescu agitációja bontja meg. Ezután Take Jonescu az ismert rusz-

szofil agitátor szólalt fel. Azt fejtegeti, hogy a háború nem gazdasági okokból és nem is elvesztett tartományokért folyik. Az entente a nemzeti megerősítés (?) harcosa, a központi hatalmak a reakciót képviselik. Tény, hogy Oroszország nyomást gyakorol Romániára és titokban be akarja kebelezni, de azt akarja Ausztria is. Oroszország legalább nem akarja birtokába venni Galacot és a Vaskaput. Románia szövetségre Németországgal, de ez érdekei ellen való lenne.

Szófia. A Kambanának jelentik Athénból: A német tengeralattjárók Egyiptom partvidékén két angol hadihajót elsüllyesztettek. A hajók legénységét elmenekültek.

Londonban hivatalosan jelentették, hogy a 13,750 tonnás Natal angol páncélos cirkáló robbanástól a Le Havre kikötőben elsüllyedt. A hajó hétszáz főnyi legénységéből négyszázat megmentettek.

Genf. A svájci lapok azt írják, hogy Egyiptomban és Tripoliszban forrongás van. A Züricher Anzeiger szerint az európaiak csupán a tengerpart felett uralkodnak, míg az országok belterületei teljesen a lázadók kezében van.

Háborús Szilveszter.

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, december 31.

A második hadi Szilveszter. Vajon van-e kedvük az embereknek mulatni, kacagni? Már este hatkor szokatlanul népes a korzó, pedig hej azon, a sok harangszoknyás nőn, betétes lakkoipós urfin, máskor sem látszott meg, hogy ez másképp is lehet, hogy valahol... valahol nem sétálnak ilyen kényelmesen s nem viselnek kifosztalanul vasalt nadrágot. De ma mintha mindenki kivégnyott volna, ki az utcára, látni és láttatni magát, ma a korzóra is ki lehetett volna tenni a táblát: Minden hely elkel.

Este a színházban. A színlapon Smoky-mokit, meg hasonló dolgokat ígértek a még is megtelt az utolsó helyig a nézőtér. S ez a publikum is minden áron mulatni akart, kacagni, nevetni s kacagott, nevetett, mulatott, mindégy, min, kabaré-romantikán, „szcenírozott dalon“, apró naivitáson, kis tréfán, adomákból összeállított konferánson. Mástól ezer ember: vajon gondoltak-e testvérre, férjre, rokonra, jó barátira?

A moziban Psyland-r. Vajon, ha egyszerre a Colosseummá változott volna át az amugy is hatalmas helyiség, nem-e felt volna meg akkor is háromszor, névszer, ötször, mint ahogy így megtelt vagy hatszor s még mindig nagyobb volt a közönségnek az arése, amely csalódva, jegy nélkül volt kénytelen távozni.

Kávéházban, a legtöbben már napok előtt lefoglalva minden hely, csak megbízható, rendszeres törzsvendékek jó borral való ellenében foglalhatták le. Cigánymuzsika, waltzer, csárdás, izzó-forró levegő, pezsgő, nő. A levegőben összekavarodik a cigaretta füstje a parfümmel, szemek játéka végsőkéig feszíti az idegeket, a

zaj, a lárma, a morogás egy pillanatra sem ül el. S amikor az üstön kikopogják az új esztendő, amikor egy pillanatra elsötétül a fényes lokál, talán abban a pillanatban, a csend a sötétség percében talán akkor eszünkbe jut az, akinek azt mondtuk, amikor nótásan, vigárogosan elment, hogy képe mindig előttünk lesz, talán akkor látunk a jelenést: a vak és hideg árvot, talán akkor a cinktányér csengése fel-fokozódik az az észhomlasztó, rémes dobolással, mit ő hall most, ő aki e pillanatban némán — az ágyuk szavát úgy sem tudná tulkiáltani — szorítja meg egy ember kezét, és azért, aki mellette áll. Itt kacagnak... Kacagni, meghalni... —

Elfogott angol ezredes titkos irataiból.
(Milyen a kis államok védelme?)

Tátrai tudósítás.

Bécs, december 31.

Decemberben egy tengeralattjáró elfogta Nabir angol eszredest és kíséretét. Irataikat az angolok a tengerbe dobták, azonban kihasználtuk azokat s ezekből külügyminiszteriumunk szemelvényeket közöl.

Bebizonyosodik az athéni angol diplomaták, főleg Elliott angol nagykövetség leveleiből, hogy Anglia korántsem igyekszik a kis nemzetek szabadságát és függetlenségét megvédelmezni, midőn saját érdekeiről van szó. Görögországról, alapvető intézményeiről, jelentéseikben, magánleveleikben kicsinylőleg nyilatkoznak és nem kimélik meg a király személynét sem. Az angol külügyminiszterium egyik tagjának szaloniki-i leveleiből sem tűnik ki szimpátiájuk a görögök iránt. Ezekből megállapítható, hogy alig intézték Szerbiát, hogy Bulgária igazságos követeléseit teljesítse, azonban a szerbek csapatkoncentrációkkal provokálták a bolgár támadást. Pedig az angolok erőyes fellépéssel megátolhatták volna a balkán lángba borítását, a balkáni államok bajba kergetését.

A követség titkára proponálta, hogy a királyt üzzék el és Venizeloszt a köztársaság élére állítsák. Egy másik levélben a görög népet „bitvány kuttyáknak“ jellemzik, mivel tetlenül akariák szemlélni, hogy németek meg akariák támadni az entente-ot görög területen. Szóval félnék a németektől. A követségi titkár ajánlja, hogy flottademonstrációval rémítsék meg a görögöket. Egy másik levélből kiviláglik, hogy a csapatkihajózással elsősorban csupán befolyásolni akarták a bolgárokat és görögöket. Tudták már, hogy a Dardanella akció csúfos kudarcot szenved. Becsmérik Görögországot és nyíltan beismerik, hogy kevesen vannak s hogy gyengék a Balkán-akció sikeres folytatásához és a központi hatalmak támadásának kiállításához.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma az újévi ünnepra következő vasárnap után hétfőn, január 3-án délelőtt jelenik meg.

— Újévi tisztelgés. Az Aradi Nemzeti Munkapárt tagjai újév napján tisztelegnek nyéki Kintzig János pártelnöknél, Arad sz. kir. város főispánjánál. Találkozás d. e. 11 órakor a Városi kávéházban. A pártvezetőség.

— Felmentett főispán. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király idős Kéry Gyulát, Békésvármegye főispánját ezen állásából saját kérelmére felmentette s neki ehelyett az alkalmatosságot a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— A város szerencsés Szilvesztere. Ötvenkilenc ezer koronát fizetett be ma a város pénztárába Zádor Imre gépüzemigazgató. Rézint a vízműveknek takarékpénztárakban heverő tőkél után járó kamatjövödelemből, részint pedig a lóvasutó jövedelméből, ennek megváltásai összegére szánt törlesztésül. Pomnásan a végszóra érkezett és a tekintélyes összeg, valamint a 26 ezer korona ma felvett államsegély is, mert a város pénztára alaposan kifürrt az esztendő végére. A holnap teljesítendő fizetések fedezésére már-már valahonnan pénzt kellett volna kölcsön venni, meg is volt már Vannay Gyula pénzügyi tanácsosnak hozzá az előterjesztése. Mire azonban délelőtt tizenegy óra lett és a tanácsnok a tanácsülésre készült, megérkezett a gépüzemigazgató a nagy száraz pénzzel és a tanácsnok a vörös ceruzával áthúzott kölcsöntervezetet mutatta csak be nagy boldogan tekintetes kollégáinak. Ha a vége jó, minden jó és ilyen formán ez a siralmas esztendő ezek szerint szerencsésen végződött. Kezdődjék az új hasonló szerencsével.

— Az aradmegyei és temesmegyei telefonforgalom megnyitása. Jelentették, hogy a kereskedelmi miniszter az elmúlt héten kibocsátott rendeletével az Arad-lippai telefonvonalat átadta a forgalomnak és most már a vonalon levő állomások ismét beszélhetnek egymással. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívta a postafőigazgatóság figyelmét arra, hogy a miniszter ezt a rendeletet a helyi viszonyok ismerete nélkül bocsátotta ki és így abból kevés haszna van az érdekelt közönségnek. Az Arad-lippai telefonvonal mentén ugyan is csak 5 község fekszik, holott az volna a fontos, hogy a *Máriaradna és a lippai járás minden községe érintkezhesen egymással telefonon*. Most ez nem lehetséges, mert a vonal használata csupán a két járás székhelyének Máriaradnának és Lippának, továbbá az ezekkel szomszédos 3 községnek érintkezését teszi lehetővé. Hogy a két járás községei, a melyek szoros gazdasági kapcsolatban állanak egymással, telefonon is beszélhessenek, ahhoz szükséges volna az Arad-soborsini vonal megnyitása. Ez annál könnyebben megtehető, mert hiszen Aradmegye épp úgy nem esik a hadművelési területbe, mint Temesmegye a így semmiféle katonai érdekbe nem ütközik a kérelem teljesítése. Remélhető, hogy a főigazgatóságnak a tárgyban a miniszterhez intézendő sürgős felterjesztésére a kért telefonvonal szabadabb tételét eredményezi.

— Január elsején kezdődik a városi tejárusítása. Arad város tanácsa tudatja, hogy a Széchényi-utcai III. sz. városi élelmezési üzletben 1910. január hó 1-től december hó 31-ig állandóan tejet fognak kimérni. Mindezen tejet elsősorban gyermekek, betegek és agyak részére kívánja a tanács juttatni, felhívja mindazokat, akik erre igényt tartanak, hogy 1910. január elsejétől 5-ig bezárólag a kapitányi hivatal rendőrfelügyelőjénél jelentkezzenek összeírás végett. Január ötödikéig utalvány nélkül kapható tej a meddig a készlet tart. A tejet január, február, március és április hónapokban literenként 42 fillérért, május, június, július és augusztus hónapokban 36 fillérért, szeptember, október, november és december hónapokban 42 fillérért fogják árusítani. A tejet mindenki naponta reggel 6 és fél óráig a III. sz. üzletből elvinni tartozik, és annak árát az átvételkor készpénzben kifizetni köteles. A közönség jól teszi ha aprópénzzel fizet, mert különben órási idővesztéssel kell a nagy torlódás miatt.

— A halál a front mögött. Ahogy a téli ködben, amely alkonyattal ráfekszik erre a nagy városra, utolsó utjára kísérik Arad egyik legjobb szívű fiát, *Varjassy Arpád*ot, lelkünkben igaz szomorúsággal és számunkban a fájdalom könyvével gondoltunk a város ama jeles fiaira, akik itthon, a front mögött, a becsületes és verejtékes polgári munka közepette dőttek ki soraink közül. Nem azokról a hősköri beszélünk, akik a haza szent védelmében vérezték el, hanem azokról a neves férfiakról, akik az 1915. évben föltűnően nagy számmal mondtak búcsút a lakóiban megfogvatkosított Aradnak. Mindenképpen szomorú esztendője volt az Aradnak. Nemesek azért, mert a háború gépfegyvere brutális kiméletlenséggel kaszált végig a társadalom minden rétegén és sok-sok árva gyermek emlegeti meg ennek az esztendőnek fekete árnyékát. De az itthon lévő közéleti és társadalmi kiválóságok közül is ebben az esztendőben oly sokan vonultak az örök némeség szomorú birodalmába, hogy a legnagyobb fájdalom szorongathatja a szívünket, ha most, az év utolsó napján végig nézünk a sorainkon. A kegyetlen sors olyan kiméletlenséggel gázolt át a mi társadalmunkon, mint még talán egy évben sem. Az aradi közéletből máskor öt év alatt sem költözöttek el annyian a sirok országába, mint ebben a véres és könnyes esztendőben. *Urban Iván* báró telejtethetetlen főispánon kívül itt hagyta városát *Salac Gyula*, aki majdnem három évtizeden át tilt Arad kormányzói székében. A város legrégebbi vezetői között volt *Sarlot Domokos* nyugalmazott főkapitány, akinek kimúlását tudvalevőleg a harctéren elhunyt fia tragikus halála is siettette. Azoknak sora, akiket Aradon mindenképp szeretett, szeretőlt megirgult ez évben, mert *Kabdebó János dr.*, a kedves „Muki bácsi”, *Mittler Izidor dr.*, *Bing Vilmos*, *Fenzer Lajos*, *Glück Károly* és *Virágh Lajos* is kihagytak bennünket. Az aradi jogászvilág egyik legkiválóbb szereplője, a rendkívüli agilitásu *Tolnai János dr.*, az ügyvédi kamara alelnöke kevéssel előtte meg a halálban testvérbátyját, *Wallfisch Armin*t, Arad egykori élő lexikonját. Az ügyvédekét *Jellinek Henrik dr.* halálával is érzékeny veszteség érte még 1915-ben. Az orvosi kar két jeles tagját veszítette el: *Visky Pál dr.*, a gyermekkorház volt nagyteknélyű volt igazgatója és *Singer János dr.* tudvalevőleg hivataluknak lettek áldozatai. Egészen friss még az emléke *Avarffy Géza*nak és *I. Deutsch Mór*nak, Arad törvényhatósági bizottsági tagjainak, akiket gyakran fognak emlegetni a városi közgyűléseken. Az utóbbi arról volt nevezetes, hogy soha sem szólalt föl a törvényhatóság nagytermében az előbbi pedig amiótt emlegetik, mert minden fontosabb kérdésben hallatni kívánta miédig elevenen csengő szavát és így alig múlt el közgyűlés *Avarffy Géza* szónoklata nélkül.

— A Vöröskereszt javára. A sambrádi esztendő óra, folyó hó 25-én gróf Zsolénszki Robert sambrádi uradalom vendéglő helyiségében a vöröskereszt javára tea estélyt rendezett, mely alkalommal 45 K 80 fillér jövedelem volt. Az összeget a csendőrségi lapok szerkesztősége utján rendeltetési helyre juttatták.

— Kitüntetett tábornokok Budapestről jelentik: A király *László Albert* vezérőrnagyot saját kérelmére nyugdíjazta a az altábornagyi címet adományozta neki, továbbá *Csanády Frigyes* altábornagynak a Lipót rend központosítóját, *Kárász Ernő* altábornagynak és *Weber Ede* honvédeztudósnek a Lipót rend lovagkeresztjét adományozta.

— Uj városatyák. Január elsejével emelkedik érvényre annak a választásnak eredménye, amely néhány hét előtt Arad város törvényhatósági bizottságában megüresedett négy mandátumot arra érdemes férfiaknak juttatta. Uj emberek kerülnek január elsején a városatyák névsorába *Embey Iván* pénzügyigazgató *Just Ferenc Máv.* üzletvezető, *Koromzav Frigyes* Acsev. igazgató és *Zimmermann Károly dr.* Aradmegye központosítójának igazgató-főnöke személyében. Arad kösületében egyikül sem új ember és ha a közgyűlési terem nád fonatu székéi között még nincs is megszokott helyük, hamar megtalálják azt, aminthogy megtalálják tehetségüknek és tudásuknak érvényesítésére is az alkalmat. *Embey Iván* pénzügyi kérdésekben nagybecsű felvilágosító sokkal szorgalmat bizonyít nem egyszer a közgyűlésnek, ahol idáig is sokszor érezték hiányát a pénzügyigazgatónak. *Just Ferenc* nem csak mint Máv. üzletvezető, hanem mint komoly tudású és széles látókörű tapasztalt mérnök műszaki kérdésekben lesz értékes ereje a törvényhatósági bizottságnak. Ugyanez áll *Koromzav Frigyes*ről is, míg *Zimmermann dr.* városatyái tevékenységének mindenekelőtt az új kórház felépítésének kérdésében látja hasznát a közgyűlés. Az új városatyákat *Illon Lipót* festőművész kezéből kikerült rajzokban mutatjuk be „hivatalba lépésük” napján az Aradi Közlöny olvasóinak.

— Adományok Aradfalvára. Arad város polgármesteri hivatalába Aradfalva felépítéséért a következő adományok érkeztek be: *Nemes Zsigmond gy. i.* Nemes Zsigmond 100 kor. Aradi íz. hitközség 600 kor. *Nemes Géza* 300 kor. Aradi Kereskedők Takarékpénztár 200 kor. Aradi Általános Takarékpénztár r. t. gy. i. 200 kor. *Bánffy Sándor* 10 kor. *Ózv. Bauda Károlyné* 2 kor. 70 fillér. *Szathmáry Király János és neje* 2 kor. *Czettel Fülöp* 11 kor. *Viktoria Takarékpénztár* 500 kor. *Ember Manó gy. i.* 1 kor. *Raiku Sebő* 50 kor. Aradi Inartestület Mészáros és Hentes szakosportia gy. i. 270 kor. *Stán Todor* 20 kor. *Dózsa Dezső* 100 kor. *Grünblatt Antal* 10 kor. Aradi és Csendőrségi Egyesült Vasutak Igazgatósága 2000 kor. *Gró Margit és Ilona gy. i.* 17 kor. *Nachtschel Ödön gy. i.* 27 kor. Aradi Ref. Közház Csécsy Imre gy. i. 87 kor. *Binc Hugó* 100 kor. *Ózv. dr. Tolnai Jánosné* 100 kor. *Hadi Gyula és neje* 10 kor. *Kressz Károly gy. i.* 25 kor. *Koláts Juliána* 22 kor.

— Temetés. Ma délután temették a színter és nagy részvét mellett *Pozsgay Lajos dr.* nyugalmazott városi főorvos elhunyt feleségét, született *Szathmáry Etelkát*, aki a múlt éjjel hetvenhárom éves korában hirtelen meghalt. A temetésen nagy és előkelő közönség vett részt, akik részvétüknek adtak kifejezést az elhunyt urinó férje és fia, *Pozsgay István dr.* a gyermekkorház igazgató-főnöke iránt.

— Lovagias ügy színész és direktor között. Szabadkáról jelentik: Építéssel botrány játszódott le Szabadkán a Pest-szálloda foyerjében, ahol most a színház tanyázik. A színház társulat énekes-bonvivántja, *Sugár Gyula* elkészítte az esti előadásról a *Remete Géza* színésznek kellett beugrania *Sugár* szerenésbe. *Sugár* később fél 9 óra tájt megérkezett a színházba és a foyerben találkozott *Nádasy József* színházigazgatóval, aki felelősségre vonta a késői miatt, majd izgatottan rárohant *Sugár*ra, torok ragadta a arculütötte. Az inzultusnak lovagias folytatása lesz.

— Elismerés a postának. Budapestről jelentik: *Harkányi János* kereskedelmi miniszter a postaszemélyzethez leiratot intézett, amelyben megerhangon köszöni meg a háború alatt kifejtett buzgó, kötelességteljes munkáját.

— A mű-malac. Utóvégre, ha van mű-ég, mű-gummi, mű-virág és mű-tej, miért ne lehetne ez is. Az elfeledett eredetű és groteszk buzgalommal gyakorolt tradíciók sorába tartozik, hogy új év napján malapecsenyét kell enni, a kávéházban szilveszter éjféltől visító malac fülének tépésével lehet megkapozni a szerencsét, tehát az újév malac nélkül el sem képzelhető. Mindez azért — miként ezt egy felette tudós asszonyok megmagyarázta — mert a malac orrával előreter, tehát előreterja a szerencsét a beköszöntő esztendőben. De ki tud ebben a harmadik hadiévben malaccal turáni szerencsét, amikor a malacnak olyan magasra szökött az ára, hogy briliáns-butont lehet venni azon a pénzen, amibe az újévi malac kerülne. És mellesteg szólva a malacvadászok már augusztus végén elő kellett jegyeztetni magát és akkor is csak kegyelmes urak átülővelével fordultak el előjegyzését a sertés-tenyésztők. Egyszóval nagy veszedelem fenyegette az újévi szerencsétleneit a malac-orr turására esküdő embereket. Ekkor jött a műmalac. Az aradi cukrászok nekiálltak és törött mozdoróból, mandulából, égetett cukorból ékes malacokat gyártottak sok százat, mondván, hogy ha nincs igazi malac, megveszik a mű-malacot is. Mert fő a babona. Igaz, hogy a cukor, meggyoró, mandula se előre, se hátra nem tur akár természetes mivoltában van, akár malacformába gyuriák; az is igaz, hogy az ilyen kiégetett műmalac fület hiába cibáld: legfeljebb hamarabb szakad le, mint a kávéházban körülhordozott szerencsétlen állatocskáé, de azért a műmalac a herköpáter kedvéért sem visít. De ezek az apró mellékkörülmények nem aggasztják a groteszk kétlábú tollatlan lényeket. Tegnap még a korzón sétálók egész műmalac-csordát szemlélhettek a cukrászda kirakatban. Ma már a derék műmalacok babonás aradi családok asztalán köszöntik az új évet és hozzák a szerencsét 1918-ra. Csak azután valamiképpen — műszerencsét ne hozzanak.

— Kimutatás a liceumi kórház sebesültjei részére beérkezett december havi segélyalapot képező rendes havi járulékról: Vassárhelyi Janka, és báró Neuman Dániel 20 korona, Steiner Jakabné, M'rréó Ivánné és Steiner Ferencné 10 korona, dr. Mann Adolfné, dr. Issekutz Lászlóné, Jegessy Károlyné, Fábry Sándorné, Gallenyi Ernőné, Hász Erzsébet, Csapó Lorántné, özv. Hász Sándorné, Simó Károlyé, Kremmer Józsefné, Pozsgay Istvánné és Kintzig Gézáné 5 korona, özv. Hermann Gyuláné, Zimmer Béláné, Lukács Gézáné, Thomka Ida, Rozsnyay nővérek, özv. May Jánosné, özv. Simay Istvánné, Erdélyi Pálné és Herbststein Cecília 4 korona, Darvas nővérek 3 korona, Halmay Andorné, özv. Petrovits Mihályné, Schvor Lajosné és Rieger Stefánia 2 korona. A liceum kórházban levő sebesült katonák karácsonyfájára utólag adakozott még: báró Urbán Péterné 50 korona, Back Judith 6 korona, Dobi Zoltán (Alvácz) 5 korona. Elelmiszert, bort, cigarettát, cukorkákat, dobozokat küldtek: Schpitz nővérek, Mayerhoffer Lajosné, Fábry Lajos, Weisz Mór és Fia, Kornet Péter, Reich Flóra, Weitross Jakabné, Steiner Károlyné, özv. Hauser Károlyné, Adler Andor, Mihály Gyula, Schaffer Ilona, Jegessy Károlyné, Eies Armin, Dományi Józsefné, Zábó Istvánné, Záray Gézáné, H. Ker. Filler asztaltársaság, Herbststein Cecília, Róth Testvérek, Kremmer Józsefné, Kisfalussy Istvánné, Dózsa kenyérgyár és Kintzig Bandi. Az adományokért a kórház sebesültjei nevében halás köszönetet mond a liceumi kórház vezetőjének.

— Adományok. A katonák karácsonyára a Darányi-utcai tartalékkórház sebesültjei részére az aradi II. ker. jótékony füléragsztársaság Mitter N.-né küldött adományokat. Fogadják adományokért hozzáfias köszönetünket az aradi Vörös kereszt egyesület nevében özv. dr. Vuia Györgyné és Suciu Péterné kórház-vezetőknök.

— Illem-tanfolyamot a rendőröknek. (Panaszos levél). Igen tisztelt szerkesztő ur, régen olvastam már az Aradi Közlönyben az aradi piacról. Azt hinné az ember, hogy azért nem irnak az újságokban semmit a piacról, mert ott minden rendben van. Pedig debogy is van rendben. A drágaság egyre híhetlenebb, de erről már elavult dolog panaszkodni. Ha a bevásárlásra induló háziasszonyok van kedve, vásárolhat rendőri fedezettel maximális áron is, csak hogy a vásárló sok, a rendőr pedig kedvés és sajnos a kevés közül se mindenkik tudja a kötelességét. A Thököli téren áll a „közönség rendeltetésére egy rendőr, akiről mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy segít nekünk asszonyoknak a kofa-uralommal szemben. Ez a rendőr — úgy hallottam: Rácz a neve — nemcsak ott, hogy a kofaszóra ellen tiltakozó asszonyokat a piaci árúrok leihatalan szavakkal illessék, nemcsak jól mutat a trégar tréfákon, hanem maga is durva, urindoket lökdöz, náncigál és olyan kifejezéseket használ, amelyekkel külvárosi lebuikokban táján eltűnnek, de amelyek a közrend és a közönség védelmére költött rendőr szájából turcsán hangsznak. Sokszor hallottam, hogy a rendőrök számára kizárólag tartanak. Nem tudom: elvágta-e ezt az ikerlát Rácz rendőr, de mindenesetre reáírna még egy kis illem tanfolyam. Egy hadiasszony, aki nem kávéházba, hanem piacra bevásárolni jár.

— A jónál is jobb. Nálunk Magyarországon egy vállalat nemrég elírastotta a kritikátlan publikumot a maga cifra prospektusával, amelyek tetszetős formában terjesztik a lelki járványt Ezek a mulattatónak látszó olvasmányok tulajdonképpen a fiatal nemzedék slattomos megrontói. Minden soruk egy-egy titkos bacillus, mely ellen hatóságai eszközökkel alig lehet küzdeni. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a legokosabb szer az, amit néhai Mikszáth Kálmán proponált: „jó könyvet a rossz könyv ellen!“ Méteylről fevilágosító, okosan alkotott könyvet. És ennek az intenciónak kitűnő szolgálója, diadalmas harci eszköze — a Tolnai Világlexikona! Eddig megjelent 5 kötetéből láthattuk, hogy a tudomány, nem a száraz, de a nagy tömegeket is vonzó, kellemesen, regényyszerűen elvezhető, népszerű tónusban van megírva. A most megjelent VI. kötet feülmulja az eddigi 5 kötetet is. 160 egyetemi tanár, író és hírlapíró alkotása ez a mű, mely, hogy olvasóját minél jobban elégitthesse ki, gazdag, művészi illusztrációkkal is kedvekedik. Tolnai Világapja előfizetői és rendes betevői csaknem ingyen szerezhetik meg a művet, melynek bolti ára 20 korona.

— A Thököli alap pere. Többször fölülközött már az Aradi Közlöny azzal a pörsorozattal, amely Prodanovics György aradi duz-gazdag szerb polgár öröksége körül keletkezett. Prodanovics kevéssel halála előtt össze-különbözött unokaöccsével, Prodanovics Dömével a vagyont nagy részben a Thököli-alapnak hagyta, kisebb hátrományokat tett még rokonai számára is, unokaöccsét azonban kizárta az örökségtől. Prodanovics emiatt egész csomó pert indított a köteles részét követelve. Az összes fórumok ezt meg is ítélték neki körülbelül 60,000 korona értékben, azonban több kisebb per még folyt. A Thököli-alap emiatt jónak látta Prodanovicsal kiegyezni 10,000 koronára. A megállapodás értelmében azonban az alap számot tarthatott még háromezer koronában abban az esetben, ha Lázár Sebőné — akinél Prodanovics György halála előtt el-látásban volt a aki e simen 10,000 koronát perelt a hagyatékából — perét elvesztené. Nemrégiben a Kuria ezt a pert visszautasította, mire a Thököli-alap Prodanovicsotól követelte a há-

romezer koronát, aki azonban a fizetést megtagadta. Az aradi törvényszék ma kötelezte Prodanovicsot, hogy a háromezer koronát fizesse meg.

— Halálhíradás. Grósz Alajos aradi nyom-dásos hősök meuevéds után tegnap harmin-két éves korában meghalt. Temetése holnap, szombat délután négy órakor lesz a Kispót-utca 6. számú házból.

— Tanfolyamok. A lokomotív és cséplő-gépkészítési tanfolyamra az aradi m. kir. áll. fa-és fémipari szakiskolában a beiratások január hó 2-án délelőtt 9 órakor és 3-án este 7 óra-kor lesznek megtartva. Az igazgatóság.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti Konstanipolyból: Szalonikiból az entente főhadiszállásának egy részét Kukusz-ba helyezték át. (Kukusz a volt szerb határtól mintegy 20 kilométerre a szaloniki—doirani vasút közelében van.)

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti a német nagy főhadiszállásról: A déli Vogesenben, különösen a Hartmannsweiler-kopfnán a harcok mekadatónál hevesen tartanak. Az ellenség nagy áldozatokkal kivított rész-sikerit ellentámadásokkal ellensúlyoztak. Nehéz túlértékünk megőri az ellenséget. Egy elfogott francia tiszt ezt mondotta, hogy a mag-salát rohamozása örötség, kölcsönösen ren-geség vérdíjazatokat hozunk a birtokáért, semleges területnek kellene azt kimendani.

Berlin. A pétérvári lapok jelen-tik: December másodikán egy né-met léghajó bombázta Rigát.

Basel. Szerbia és Montenegró azt tervezik, hogy a különbékét kizáró londoni egyezséghez nem járulnak hozzá.

Marseille. A szerb államkinc-sárt ma egy oirkálón ide hozták. Az államkincstárt tovább viszik Párisba.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung-nak jelentik Konstantinápolyból: A német, osztrák-magyar és bolgár osaládok nagy számmal hagyják el Szalonikit, ahol a görög rendőrség mel-lett a szerb rendőrség is megkezdte működését. Magrini szerint a fran-ciák a beiszárnyon állanak, az ango-lok a közepén és Kalkidike körül.

Berlin. A Lokalanzeiger tudósítója jelenti Szalonikiból: Azok a hírek, mi-szerint a görögök megakadályozzák csa-patainknak görög területre való bevo-nulását, hamisak. Görögország csak ak-kor adná tel semlegességet, ha bolgár csapatok a hadjárat betetezése után is görög területen maradnának.

Rotterdam. A Daily Telegraph szerint a küszöbön álló angol véd-erőtörvény a 19 és 40 év közötti nőtlen lértiakra vonatkozik a körülbelül hat-százezer embert jelent.

Budapest. A Pester Lloyd illeté-kes információja szerint a Zürcher Zeitungban megjelent békehirek min-den alapot nélkülöznek. A cikk szer-zője sem német, sem osztrák-magyar állampolgár, a hivatalos körök telfo-gását nem ismeri.

— A feminista egyesületének január 6-iki felolvasása. Vízkereszt napján délután 5 órakor a feminista magyarországi egyesületének két leghivatottabb szószólója jelenik meg Arad kultur közönsége előtt, hogy a nőnek a háboru előtti és utáni feladatairól mondják el gazdag tapasztalatokkal leszürt véleményüket a a legelő magyar nő egyesület felfogásait. Glücklich Vilma és Groák Odónné szől. Halassy Piroska urnök január 6-iki előadására szóló belépő jegyek 2 koronás (első három sor) és 1 koronás árban Kerpel Izsó könyvkereskedésében előre válthatók.

— Koszorumezaváltás. Strumberger Öskár aradi állami tanító néhai Variassy Árpád kir. tanácsosa, nyug. kir. tanfelügyelő ravatalára szánt koszorú megváltás címén ötven koronát juttatott kezébe a háboruban elesett tanítók özvegyei és árvái alapja javára. Ezen adományt rendeltetési helyére fogom küldeni. Kehrer Károly a. k. kir. tanfelügyelő.

— Rirtokcsere. Csiky Odón dr. eladta Mihály-utca 108. sz. házat 6000 koronáért Páres Antal és neijének. — Mészáros Endréné eladta Hóna-utca 29. sz. házat 7000 koronáért Guci Zoltán dr.-nak. — Pálffy Imre és neje eladták Demeter-utca 35. sz. házat 15876 koronáért az Első Aradi Piskóta-gyár Dobozy I. cégnek. — Jankovics Györgyné eladta Variassy Lajos-utca 113. sz. házat 20500 koronáért Földes Béla és neijének.

— Köszönetnyilvánítás. A Nők Otthona részére szivesek voltak küldeni: Steiner Ferencné 20 korona, Verzar Istvánné 4 korona, özv. Nikolay Lajosné 20 korona, Justh Gyuláné 10 korona, Hungária pátutgyár részvénytársaság 500 korona, Viktoria takaréki- és hiteltársaság 50 korona, mely remes adományokért bensős köszönetet mond özv. Purgly Lajosné fővédasszony.

— Kereskedelmi szaktanfolyam. Leányok részére. Teljes kiképzés 3-4 hónap alatt. Lázár Vilmos-utca 2. Telefon 1046. Beiratkozások délután 10-12-ig, délután 3-5-ig. 144

— Egyéves önképzés előkészítő tanfolyam a február és március hóban tartandó önkéntes kiképzés vizsgájára 5-6 középiskolai előképzéssel. Bővebbet Lázár Vilmos-utca 2. Engel szakiskola. Vidékre levélbeli oktatás. 5125

— Fischer áruház felhívja az uri vevőközönség b. figyelmét az Andrássy-téren (Lőcsa palotában) levő különlegességi fiókjára, ahol a legfinomabb parfüm különlegességek, finom bőr ridikülök és erszények, divatos broschék és finom játékszerek nagy választékban kaphatók.

— A munkás otthon tagjai figyelmét felhívjuk, hogy a szokásos tanórákat vasárnap január 2-től kezdve Deák Ferenc-utca 28. szám alatt, a Krispin-téle diszteremben lesz megtartva. Az oktató bizottság. 161

— Felhívjuk a helybeli és vidéki román közönség b. figyelmét arra, hogy a román karácsonyra dus választékban vannak szép gyermekjátékok és ajándéktárgyak Fischer Simon nagyáruházában, Szabadság-tér 12.

— Uzleti könyvek, u. m. strazzák. 12-könyvek és irodai cikkeik Kerpelé. 193

— Gyermek-kocsi, gyermek-székek eskis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Underwood gépiró és gyorsíró szakiskola Zinter és Hollós írógépvállalatánál Aradon, főpostával szemben. 4697

— Tombolatárgyak nagy választékban 20 fillértől 50 koronáig darabja eskis Fischer Simon nagyáruházában a Szabadság-téren.

— Fűtsünk papírral! A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelőnői olesó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Divatos névjegyek Kerpelé. 193

Tauglich története.

(Bonyolult háborus história.)

Az Aradi Közlöny tudósításaiól.

Arad, december 31.

Tauglich Tóbiás és Kripel Péter békés időben elválnak jóbárátok voltak. Am jött a háboru. ezzel a sorozások és a két barát egyidőben állott a sorozóbizottság előtt, ahol jóhangzásu neveikkal elmentésben Kripel bevált, Tauglich alkalmatlan lett. A jó barátok a behívások idejéig állandóan együtt voltak és kölcsönösen vigasztalták egymást.

— Ha lehetséges volna, elkisérnélek — mondta Tauglich a bevonulás előtt egy nappal.

— Talán később te is be maradsz és utánam jössz — válaszolta Kripel.

Másnap Kripel felvirágozva ment el a harcterre, az állomásig hű barátja kikísérte, ahol érzékeny búcsút vettek egymástól.

— A biztos és legközelebbi viszontlátásra — kiáltotta Tauglich.

— De a harcterren, hogy ott is együtt lehessünk — felelte Kripel és elrobogott.

Tauglich napjai szomoruan teltek, mindig barátjára gondolt. Kezdetben sűrűn jöttek a rózsaszínű levelezőlapok, de egyszerre elmaradtak.

— Vajjon él-e még? — mondta most magában. Ezen aggodalomra az adott okott, hogy Kripel sokáig nem adott életjelet magáról.

Már arra gondolt, hogy valószínűleg fogságba került, míg végre rövid tartalmu tábori levelet hozott a posta barátjától. Azt írta benne humorosan, hogy eddig tűzbe volt és ott nem bírt írni, most azonban künn van a tűzből, de benn van a vízbe, „a pillanatban V. folyón gázolunk keresztül — írta többek között — és minthogy a folyó nagyon széles, pihenés közben írom e pár sort és kívánom, hogy téged szárazon találjon... Majd ha a vízből is künn leszek, többet írok. A viszontlátástól él hű barátod Péter.” Az árván maradt barát egy kisse felvidult a levél elolvasása után és nyugodtabb is lett.

Másnap szinte vigabban tért be egyik újságáruhoz, ahol megvette kedvence lapját, amelynek az volt a címe: „Mit hoz a jövő?”

Amikor a második oldalt böngéssze, megakad a szeme egy — reá neve — aktuális hirdetésen, mely arról szólt, hogy (hisz’ tetszik már sejtani:) „Ujra sorozzák az alkalmatlanokat.”

Nem tudta, hogy örömben sírjon-e, vagy szeméremében nevéssen. Ha arra gondolt, hogy mégis csak jobb idehaza lenni tűz és viamentesen, úgy ő mégsem igazi barát, ha meg az jutott eszébe, hogy kebelbarátjával jóban, rosszban részt vett, ugy milyen jó volna, ha alkalmas lenne és — idővel — ott harcolhatna barátja mellett.

No de mit szaporítjuk a szót: Tauglich: Tauglich lett. Ezt egyes érzelmekkel adta tudtul barátjának. Nemsokára a behívót is megkapta, bevonult, kiképzés után ép ugy, mint barátja felcíomozva vonatraült és csak egy óhaja volt, hogy előbb-utóbb oda kerüljön, ahol a barátja van szárazon, (noha ugy magában) megint megjegyente, hogy szárazon tulajdonképen akkor volt, amikor odabasa civilben barátjától várta a jó híreket és a háboru végét...

Orsz-Lengyelországban szállt le a vonatról, ahol ugy nézett körül, mint amikor valaki a rokonát látogatja meg és várja, hogy az a vasúthoz elébe jőjön. Ő a barátját kereste, azonban hiába. Még csak ismerős sem akadt a nagy és meglehetősen élénk pályaudvaron. Előzékenyen birta sorsát a véletlenre. Majd csak találkoznak. — Körülbötöl három hét telt el így a szép városban, ahol katonai csapatok jöttek, mentek. Minthogy egy és ugyanazon frontra kerültek, a negyedik héten összehozta őket a véletlen. Elképzelték volt mindkettő öröme, amikor megátták egymást. Minthogy pedig Kripel káplár, Tauglich pedig csak közlegény

volt, előbbi strammul tisztelgett, aztán megüfölték megcsókozták egymást és mindketten sokogtál.

Azokban Kripel erősebb volt. Kiegyenesedett és katonásan így szólt Tauglichhoz:

— Elég volt a böngésből. Vigyázz! Most katonák vagyunk! A barátságunk vége. Értetted? Elmehezt!

Tauglich osodálkozva nézett egykori barátjára. Hát csak a civil életben volt ő jó barátnak, mint katoná nem lehet hű kamerád? Ezért örült ő annak, hogy ő is katoná lett. Majd ő is frontot választott — határosta el magát és azaz bosszulja meg káplár barátját, hogy telepteti. (Ez egy új fordulat, amirp remélem nem tetszett gondolni!) Ugyanis Kripelt tulajdonképen nem is Kripelnek hívták, mert ez az ő neve, Kripel igazi neve pedig Tauglich. Vagyis olyan jó barátok voltak, hogy fogadalmat tettek, ha egyikük alkalmasnak bizonyul, a másik vonul be a besorozott helyre. Jött azonban az alkalmanok sorozása és most, hogy már valódi neven szóltsuk, Tauglich is bevált. (Csodálom, hogy savaosnak tetszik találni az ügyet, pedig nagyon egyszerű: A Kripel—Tauglich, Tauglich—Kripel (ami egyben azt is jelenti, hogy kripelből lesznek a tauglichok és fordítva...))

Mint még mindég jó barát, előbb közölte hadt eselét rideg barátjával. Ez hatott. A káplár tudta a kötelességét és felvarrt egy-egy csillagot barátja gallérjára és amikor ez megvolt, tisztelgett barátjának és így szóltt hozzá:

— Ugy vélem, hogy ezzel a differenciák között végleg ki vannak egyenlítve?

— Tévedsz barátom, igazság szerint neked az az egy csillag sem jár. Te nem is vagy katoná. Téged még be sem soroztak. No de miért ne legyünk mi itt is jó barátok? Én megbocsájtok. (Összeülekeznek.)

És itt vége ennek a fantasztikus háborus históriának, mert az a két ur, aki ezt egyik aradi kávéházban — a hajnali órákban — végigálmodta, szerencsésen fölébredt...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Csermői előfizető. Teljesítjük kívánságát, ha a számokat annak idején közli veitnek és nevet ír levele alá.

Egy útközet. Merénylet a poétika összes szabályai és az emberi türelem ellen az, amit ön közölhető versnek gondolt.

Régi előfizető. „Lehet-e barátság egy férjhezmenendő leány és egy nős ember között?” Erre az egyszerű kis kérdésre vár tőlünk felvilágosítást. „Csupán plátói barátságról van szó.” — teszi hozzá. „Mindkettő kölcsönösen szimpáttikus egymásnak — vásojja tovább a helyzetet — s nagyon jól érzik egymás társaságában magukat, csupán az tessélyei még a leányt: nem tudja, kiedő-e ez a van-e egyáltalában értelme.” — Hízen, ha az ilyen kérdéseket felvilágosításokkal el lehetne intézni, akkor ezt a felvilágosítást megtalálhatta volna féltucat regényben és novellában, kétszerannyi hírlapi, ugynevezett elmélkedő cikkben, amelyek azt vitatják, hogy: a) férjhezmenendő leány és nős férfi közt barátságban nincs helye; b) barátság férfi és nő között hetven éven alul lehetetlen; c) plátói barátság nincs; d) ha mégis van, akkor vezedel-mesebb, mint a nem plátói. Másrészt másik féltucat regény, kétszerannyi stb. a homlokegyenest ellenkezőjét bizonyítja az elsoroltaknak. Ezt a kérdést tehát bajes itt oráklummal eldönteni. Esete válogatja. Kétségtelenül lehet olyan eset (több is), hogy két ember nagyon kellemesen, jólesően megvan egymás mellett, annyira innen tud maradni ama bizonyos plátói határokon, hogy el is feledkeznek arról: egyikük férfi, a másik nő. De vajjon ez-e az ön által kértetett eset; ez-e az, esete az a bizonyos eszterőzashuszsonharmadik, amelyben minden feltétel megvan a szigoruan vett kedves jó barátságban. Ha ez a barátság nem savaja a

férjhezmenés köreit, ha a plátói érzések mögött nem rejlik semmi veszedelem lehetősége, ha a harmadik: a feleség nem találja kellemetlennek, ha az illendőség kérdésében a pietykánál komolyabb mértékkel tud mérni és még egy tucat ha... És a sok „ha” végén: van-e értelme? Erre a kérdésre csak a konkrét eset résztvevői felelhetnek meg.

Tüzér. Wiener-Neustadtban a tüzérségi akadémiára. (Militär-Technische-Hochschule).

K. Szt.-Miklós. Vetőmag dolgában tessék az Aradvármegyei Gazdasági Egyesülethez fordulni, ahol utbaigazítják. A lovak kiadását ott kell sürgetnie, amová kérvényét beadta. Fogoly munkások szerzéséről szintén a Gazdasági Egyesületnél kaphat felvilágosítást.

T. J. A. szerb pénz értéke körülbelül negyven százalékkal csökkent. Hogy a háború befejezése után milyen lesz az értékük, azt nem lehet előre tudni. Nagyobb aligha, inkább kisebb.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1916. évi január 1-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárral.

Önagysága ruhája.

Énekes játék.

Este 7, 8 órakor rendez helyárral

C. Bérlet.

C. Bérlet.

A herceg kisasszony.

Operette 3 felvonásban.

Felvonás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Nagyobb helybeli

gyári vállalat

több

gyakorlott
ügyes női

irodai munkaerőt keres.

Magyar-nőket ajánlatok „Ügyes 1916”
jelle alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek.

156

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk
felelősséget.

A KATONAKNAK

a harcúterem

EGYETLEN

SZÓRAKOZÁSUK

a téli hónapokban

AZ ARADI KÖZLÖNY

olvasása.

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Krudy: Pest 1915-ben, Lázár A kékhajú Fantom, Csíkszentmihályi: Minden csak álom, Krudy: Színház, A feltámadás, Bréte: A papbácsi és a nagybácsi, Rod E.: Balsors, Dessewffy: Elbeszélések, Tábori: Pestl specialitások, Somlay: Falu csöndje, Erdős R.: Az új sari, Herczeg: Mikszáth alménachja 1916., Knoblauch: Önagysága ruhája, Guncser: Apuka levelei a harcúteréről, Lengyel M.: A táncosnő, Aucux W.: A pecsét, Herczeg: Magdaléna két élete, Vészi M.: Az égő Európa, Szomaházy: Meseráros, Komáromi: Mit busulaz kenyeres? Gábor: 1950. Pest nem volt hanem lesz, Untauglich ur, Alain R.: Asánta ördög, Gábor A.: Palka, Göndör F.: A háború nyomában, Pajzs E.: Cirkus. Pásztor J.: A muzsika vendég, Cobor P.: A gazdag gyűlölk.

Németben: BaWrestrem: Die Dame im Mond, Wothe: Austiefer Nof, Stern Detler: Konstantinopel, Detler: Bulgaria, Braher, L: Lebenssucher, Strindberg Neue, Strobl K.: Der brennende Berg, Sosliger: Der gelbe Saedieb, Bartch: Der Flieger, Eitlinger: Mister Galgenstrick, Raff H.: Das junge Geschlecht, Bruchvogel: Die Königen und di Kärner, Hansen E.: Das verborgene Land: Hölländer F.: Der Eid des Stephan Buller, Madeleine M.: Pantherkatchen Wassermaaz: Das Gänsemännchen, Hoffensihal, Moj, Höcker: Kieine Mama, May: Am Jen-eit Und friede auf Erden, Koblenneg: Die drei Lieben, der Dase Voss, Thoma: Der Postsecretär im Himmel Skowronek R.: Sturmrefchen, Wolf H.: Geschäft und Libe, Pröli K.: Aphrodite mit dem Schleier.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetonként fi-
zatva 10 fillér.

Vidéki bérlet is a legfigyelemesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is megiepd szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy fizetésment 20 fillér.

Legújabbak: Nádor-féle karácsonyi album, Zerkovitz: Darumaoár ha eismálliz... Kálmán: Die Csárdás-Fürstin (Csárdás-hercegnő), Eysler: Die oder Keine, Rózsavölgyi-féle Karácsonyi album, Ötvös: Rozseláncz, Gabriel: Schumi Maritza Marsch, Zerkovitz: Megjött a Sári! Zerkovitz: Tartson meg az emlékeze tében, Gabriel: Egyveleg, bolgár népdalok feleit.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

2821

könyv-, zenemű- és papír-
kereskedése Aradon.

APOLLO SZÍNHÁZ.

1916. január 1-én szombaton

A Nordisk Films. Comp.
szenzációs ujdonsága.

Forradalmi nász

Sopinis Michaelis világhírű drámája 4
felvonásban.

Főszereplők:

Betty Nansen, Waldemár
Psytander és Nikolai Johannsen

Az előadások délután 3 órakor kezdődnek
és nem folytatásiagosak.

SIROLIN "Roche"

mellettségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségeit sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
4. Szarofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen erősíti.

Kapható minden nagy
szertárban ára 4 korona.

Boldog új évet kívánok

tisztelt vevőimnek és barátainak

Bauer Gyuladohányzó cikkek különlegességi üzlete,
76 Andrásy-tér (Minorita-palota.)

Összes igen tisztelt vevőimnek és üzletfeleimnek 81

legboldogabb új évet kívánjuk**Cipő-Tözsde.****Boldog új évet kívánok**

igen tisztelt vendégeimnek, kartársaimnak és ismerőseimnek

özv. Weixelbaum Andrásné

96 borbély és fodrász, Háltér 1. sz.

Boldog új évet kíván

összes vevőimnek 78

az Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete.

Összes kedves vendégeimnek és jóismerőseimnek

Boldog új évet kívánok**Schuch Ferenc**

80 Milenium-vendéglő.

Ugy a helybeli, mint vidéki kedves vevőimnek és jó ismerőseimnek

Boldog új évet kívánok**De'n Paula.**

79 női kalap dívatertme.

Boldog új évet kíván

összes k. vendégeimnek és jóismerőseinek

Tóth István

78 a Baross kávéház tulajdonosa.

Boldog új évet kívánok

igen tisztelt megrendelőimnek, vevőimnek és jóismerőseimnek

Fürbacher János

75 Albrecht Ágoston utóda keztys, Salacz-utca 1.

Igen tisztelt üzletfeleimnek, megrendelőimnek és jóismerőseimnek 74

Boldog új évet kívánok**Schäffer József**

könyvkötő Aradon, Salacz-utca 8. szám.

Nagyrabecsült megrendelőimnek, szaktársaimnak és jóbarátainak 77

legboldogabb új évet kívánok**Karácsonyi Márton**

katonai egyenruha és úri szabó üzlet Aradon, Weitzer János-utca 1. Minorita palota. Telefon 502.

Összes mélyen tisztelt vevőimnek, üzletfeleimnek és jóismerőseimnek 71

legboldogabb új évet kívánom**Fischer Mór**

üveg-, porcellán kereskedő, Andrásy-tér 25.

Szerencsés új évet kívánok

nagyon tisztelt vevőimnek, kartársaimnak és jó ismerőseimnek

Daimel Lajos ut. 91

Schenk Rudolf

fűszer és csemege üzlete, Szabadság-tér.

Összes nagyrabecsült megrendelőimnek, kartársaimnak és jóbarátainak

boldogabb új esztendő

kívánok az elmúltnál

Márton Jakab

90 uri szabó, Szabadság-tér.

Nagyrabecsült vevőimnek és jóakaróimnak ez uton kívánunk

Boldog új évet**Glück Károly és Testvére**

huscsarnoka. 89

Boldog új évet kívánok

összes helybeli és vidéki kedves vevőimnek, megrendelőimnek és jóismerőseimnek 88

Frank József

cukrászdája, Deák Ferenc-utca 40/a.

Összes mélyen tisztelt vevőimnek, jóbarátainak és ismerőseimnek 86

legboldogabb új évet kívánok**Susa Lajos**

fűszerkereskedő, Tökölly-tér, Katalin-fürdő épület.

Boldog új évet kívánok

igen tisztelt vevőimnek, kartársaimnak és jó ismerőseimnek

Csokán Ernő

85 hentes és mészáros, Lázár Vilmos-utca.

Boldog új évet kívánok

igen tisztelt üzletfeleimnek, vevőimnek és jó barátainak

Guttman Samu

84 fűszernagykereskedő, Forrai-utca.

Boldog új évet kíván

igen tisztelt üzletfeleimnek, jóbarátainak és ismerőseimnek

Pöhm János

82 vaskereskedő, Szabadság-tér.

Ugy a helybeli, mint a vidéki nagyrabecsült vevőimnek üzletfeleimnek és jóakaróimnak ez uton kívánok 88

legszerencsésebb új évet**özv. Sütő Józsefné**

üveg-, lámpa- és porcellán-üzlete, Forrai-utca.

Boldog új évet kívánok

összes igen tisztelt vendégeimnek, üzletfeleimnek és jóbarátainak

Braun Gusztáv

122 Fehér Kereszt-szálloda.

Összes nagyrabecsült vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak a 87

legboldogabb új évet kívánja**Bauman Lajos**

kereskedő, Damjanich-utca 1. sz.

Összes igen tisztelt vevőimnek, ismerőseimnek és jóbarátainak

Boldog új évet kíván**Sztojákovits Milán**

97 hentes, Forray-utca.

Összes igen tisztelt vevőimnek és jó ismerőseimnek

Szerencsés és boldog új évet kívánok**Szuppi Lajos**

72 keztys, Andrásy-tér.

Boldog új évet kívánok

t. vevőimnek és jó ismerőseimnek

Simandán György

105 hentes Arad, Anleh Lajos-utca 16.

Boldog új évet kívánok

összes nagyrabecsült vevőimnek, kartársaimnak és jóbarátainak 93

Losonczy Lajos

órás és ékszerész, Vörösmarty-utca 1.

Összes vevőimnek és jó barátainak ez uton

Kívánok boldog új évet**Moskovitz Zs.**

94 férfi-, flu- és gyermekruha kereskedő, Aradon. Színház épület.

Boldog és szerencsés új évet

kívánok mélyen tisztelt vevőimnek és jóismerőseimnek 92

Hammer Vilmos

műszerész, varrógép és gramofon különlegességi üzlete.

Nagyrabecsült helybeli és vidéki vevőimnek és jóismerőseimnek 95

szerencsés új évet kívánok**Korányi Jenő**

férfiruha és cipő-üzlete, Br. Bonus-palota.

Összes igen tisztelt megrendelőimnek, vevőimnek és jó ismerőseimnek ez uton kívánok

szerencsés és boldog új évet**Beregszászi Lajos**

112 szücsmester, Deák Ferenc-utca 81. sz.

Boldog új évet kíván

Igen tisztelt vendégeinek és jóbarátainak

Klein Simon

fodrász, Arad, Pécska-ut 2. szám. 108

Igen tisztelt vendégeinknek

boldog újévet kívánunk

Lőrinczy János és Nagy Lajos

Vadászkürt-szálloda, étterem és kávéház.

Boldog új évet kívánunk

üzletfeleinek, vevőinek és összes ismerőseinek

Klein Mór utódai

borkereskedők, Kossuth-utca 17. szám. 124

Igen tisztelt vevőimnek és jóbarátainak

Boldog új évet kívánok**Jánosi Károly**

mű- és tájkertész, Zrínyi-utca. 110

Boldog új évet kívánok

összes megrendelőimnek, kartársaimnak és jó barátainak

Kiss András

férfi szabó, József főherceg-ut 2.

Összes igen tisztelt helybéli és vidéki vevőimnek és jó ismerőseimnek

Boldog új évet kívánok**Koch Mór**

húscsarnok.

Összes vendégeimnek és jóbarátainak ez uton

Boldog új évet kívánok**Kánya Géza**

a „Városi sörcsarnok” tulajdonosa.

Boldog új évet kívánok

összes mélyen tisztelt vendégeimnek és jó ismerőseimnek

Kovács Arthur

Abbazia kávéház tulajdonosa.

Boldog új évet kívánunk

Összes nagyrabecsült vevőinknek és jó ismerőseinknek

Reich B. Károly Fia és Társa

181 Arad, Andrásy-tér 6. sz.

Összes igen tisztelt vendégeimnek és jóbarátainak

Boldog új évet kívánok**Herczeg Gábor**

kávé.

Kedves vevőimnek és jóbarátainak

Szerencsés új évet kívánok**ffj. Koch Samu**

mészáros, Hunyady-utca.

Boldog új évet kíván

136 mélyen tisztelt vevőink

Grósz Sándor

szakoptikus Arad, Szabadság-tér 17.

Összes kedves vendégeimnek

legboldogabb új évet kívánok**Fürst János**

Városi kávéház tulajdonosa.

Boldog új évet kíván

127 tisztelt megbízóink

Az „Est boy” vállalat

Arad, Zrínyi-utca. Telefon 898.

Valamennyi kedves vendégeinknek ez uton

Boldog új évet kívánunk**Fischer Arthur és Fia**

128 a „Hungária” kávéház tulajdonosai.

Igen tisztelt helybéli és vidéki vevőinek és üzletfeleinek 119

Boldog új évet kíván**Knerfel Károly és Fia**

szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2. szám, Széchenyi-gőzmalommal szemben.

Összes kedves vendégeimnek és jóbarátainak

boldog és szerencsés új évet kívánok**Porczán Lajos**

120 vendéglős, „Magyar Király” szálloda.

Összes vevőinknek és ismerőseinknek

Boldog új évet kívánunk**Fleiszig és Hirschfeld**

143 cég.

Boldog új évet kívánok

ugy a helybéli, valamint vidéki vevőimnek

Dürr Gusztáv

csemege, fűszer, pezsgő, bor- és ásványvíz-kereskedése Arad, Városházzal szemben. 118

Összes igen tisztelt vendégeimnek és jó ismerőseimnek 142

Boldog új évet kívánok**Sebestyén Márton**

„Pannónia” sörcsarnok és étterem tulajdonosa.

Igen tisztelt vevőink és támogatójainak

Boldog új évet kíván

egy szebb jövő reményében 141

Petrovits Száva

„Virág Komlós kenyér” sütődjé Urbán Iván-utca 12.

Támogatóimnak és igen tisztelt vendégeimnek

boldog új évet kívánok**özv. Füzi Samuné**

140 vendéglősné, Tökölly-téz.

Mélyen tisztelt vendégeimnek és jóismerőseimnek

Boldog új évet kívánok**Rettinger Antal**

189 fodrász, Aizel Péter-utca.

Legboldogabb új évet

kívánok összes vevőimnek és jóakaróimnak

Czernóczky Mihály

158 úri és női cipész, Kossuth-utca.

Összes nagyrabecsült vevőimnek, kartársaimnak és jóismerőseimnek

legboldogabb újévet

kívánok

Kotilla József

188 sütődjé, Háltár 4.

Boldog új évet kíván

tisztelt vevőink „Erzsébet szifvizgyár”

özv. Winkler Sándorné.

Nagyrabecsült üzletfeleinek, megrendelőimnek és jóbarátainak 118

Boldog új évet kívánok**Scheibel Vilmos**

vízvezeték berendező, Deák Ferenc-utca.

Összes nagyrabecsült vevőinknek és jóismerőseinknek 157

boldog új évet kívánunk**Pauzár Sándor és neje**

műkertész, virágüzlete, Weitzer János-utca.

Boldog új évet kívánok

igen tisztelt vevőimnek és jóismerőseimnek

Engel Gyula

füszerkereskedő, Fábán László-utca. 160

Boldog új évet kíván

az igen tisztelt üzletfeleinek, előfizetőinek és hirdetőinek

Aradi Nyomda Részvénytársaság,
az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

Madame Reich

fűző különlegessége

ARADON, Zrinyi-utca

Van szerencsém a n. é. uri hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy megérkeztem a **bécsi utazásomról** és magammal hoztam a **legujabb divatszabászokat**, amely úgy karesu, mint erős hölgyeknek igen alkalmas.

Azonkívül értesitem a n. é. uri hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legdivatosabb **szövet-ujdonságaim**, melyet mérték után a legjutányosabb árban készítek. — Raktáron tartok saját készítésű és elsőrendű gyári fűzőket, hasszorítót és a legujabb divatu **melltartókat**, melyet jutányos árban árusítok.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását és kirakatom megtekintését.

Madame Reich

fűző különlegessége

ARADON, Zrinyi-utca

4978

Kényelmes próba fűzők.

Kényelmes próba fűzők.

Telefon 457.

Telefon 457.

ALAPITTATOTT 1845.

NEUMANN M.

URI SZABÓ

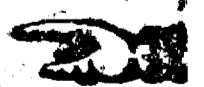
104

**CS. ÉS KIR. UDVARI ÉS KAMARAI SZALLITO.
FÉRFI-, FIU- ÉS LEÁNYKARUHA TELEPE**

ARAD.

Egyenruhák készen és mérték szerint legjobb kivitelben.

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik
zongorahangoló
Arad, Batthyányi-u. 26.
Városi zeneiskola.

Prima minőségű
vöröshagyma
és
étburgonya,
valamint
szeszburgonya

bármily mennyiségben jutányos
áron kapható

Stenner János, Arad
Szabadság-tér 10.
és Barca-Rozsnyó 815. sz. alatt.

CSOKOLÁDÉ

és

CZUKORKA

nagy választékban

kapható

MESSER ILLÉS

cukorka és csokoládé kereskedésében

Arad Deák Ferencz-utca 8.

Cipőtőzsde

ma már

fogalom.

Andrássy-út 22. sz.

Telefon szám 10—44. sz.

Költözők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József

villanszerelési vállalkozó
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

LÁZÁR GYULA

fűszer- és csemegekereskedése

Arad, Andrássy-tér 18. sz. (Lőcs-ház)

TELEFONSZÁM 344.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol a legelső forrásokból beszerzett fűszer-gyarmatárak, a legfinomabb külföldi teák, rumok, mindennemű ásványvizek, bel- és külföldi borok, francia és magyar pezsgők a legjutányosabb áron kaphatók. A nagyérdemű közönséget a legpontosabb kiszolgálásról biztosítja

117

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Közvetlen behozatal. Legfinomabb fűszer- és csemegeárak. Legolcsóbb árak. Legfigyelmesebb kiszolgálás.

FEJÉR GYULA

József főherceg Ő cs. és kir. főherceg udv. szállítója. — Fűszer- és csemegekereskedőnél

117

ARADON,

Weitzer János-utca 1. sz.

Helyi- és vidéki telefonszám 71.

Ziffer és Hollós
Weitzer János-u. 11.
 (főpostával szemben.)

UNDERWOOD
 azonnal és állandóan látható írásu amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE
 önműködő sokszorosító gép és

Edison-féle diktálógép
 kizárólagos lerakata.

Üzemkellék
 az összes rendszerű írószámoló- és sokszorosító-géphez, **csak** elsőrendű minőségben.

COPYNG OFFICE
 írású és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely
 minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legjutányosabb árban **jótállás** mellett.

Használt írógépek
 eladása és kölcsönözése.

Amerikai irodabutor.

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

Ivlámpa pótlásra a legelőnyösebb.

HAZAI GYÁRTMÁNY.

Kérje mindenütt az elismert legjobb

TUNGSRAM-lámpát.

Óvakodjunk az utánzásoktól!

Gyártja: 8781

az Egyesült Izzólámpa és Villamossági r.-t., Ujpest.

8000 alkalmazott.

3 kivételes nap **Ernyőkben.**

Női esernyők, prima Glória selyem, legszebb nyelakkal ... most 5.50 — 6.50
 Férfi esernyők, sport nyelakkal, Glória selyem, igen tartós ... most 5.90 — 6.90
 Gyermeknek finom bélelt bőrkeztük ... most 60 fillér.
 Csak ameddig a kézzel tart.

Színházi Versenybazár Arad

színház-épület. 128

Nemzetközi **Halottszállítási** iroda

Temetkezési Intézetek Egyesülése

Budapesti iroda Vill., Üllői-ut 14., I. em., a. 1.

Telefon: József 32—12.

E honyt bőségeknek exhumálását, hazaszállítását és az ezekkel kapcsolatos összes teendők végzését, kegyeletesen, szakszertven, gyorsan és a legmáltányosabb feltételek mellett intézi. Az ország minden részében és a külföldön mindenütt működő tagjai a megbízásoknak akadálytalan és gyors teljesítését teszik lehetővé. 8786

UJ! UJ! UJ!
Műszaki és elektró-technikai vállalat.

Villanyüzemű iparvállalatoknak (malmoknak stb) nélkülözhetetlen.

Elvállaljuk mindennemű villanyüzemű iparvállalatok (malmok stb.) teljes berendezését, motorok, dynamók tekercselését és javítását, accumulatorok szállítást, szerelését és javítását stb. az elektrótechnikával kapcsolatos kellékek szállítását szerelését és javítását.

Külön osztály tűzgépek szerelésére és javítására!

Katkó István és Társa Arad.

Iroda Luther Márton ut 1. sz. (Lutheránus templom mögött)

Cognac,
 Likörök,
 Szilvorium,
 Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
 Lloyd-palota. 859

Berlin-szálló

Budapest,

VI., Révay-utca 10. sz.

(Andrássy-ut és Vilmos, császár-ut mellett.) 4555

Szolid, csendes, olcsó családi ház. 100 szoba, gőzfűtés, melegvíz, lift. Szobák 3 koronától feljebb; hónapos szobák mérsékelték. Kifünő konyha.

Gyorsmelegítő

takaréktűzhely és cserépkályhákat felrak és javít a legjutányosabb áron

Szücs András

kályhakészítő Hasszinger-u. 4.

Levélbeli meghívásra vidékre is megyek. 5086

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, ha waggontételenként jó, egészséges

ételburgonyát

máltányos árban, magyar feladó állomásról, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyszintén vöröshagymát, diót, sertézsirt, szalonnát és egyéb hűvelyes veteményeket óhaitanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyárosok és hízaladák figyelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hízaló burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 221

Veszek és eladok

régiség butorokat, antik darabokat.

Hitelképes egyéneknek részletre is bérbeadok

butorokat

a legelőnyösebb feltételek mellett. Vidéki megrendeléseket elfogadok.

Garai Károly

butorkereskedő (törv. bej. cég)

Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz.

Telefon 773. sz. 301

Aerowash légnyomású mosógép

Ara 20.— korona.

A legjobb, legtökéletesebb, legtakarékosabb, leggyorsabb munkájú mosógép, melynek segítségével egy óra alatt annyi ruhát mosunk, mint egy mosónő egy egész nap. Kiméli a ruhát és a kezeket, mert légnyomással sajtolja ki a szennyet a ruhából és csak feleannyi tüzelőanyagot és szappant igényel, mint a kézi mosás.

A címekre beérkezett számtalan nagybecsű elismerő nyilatkozatokból néhányat alant közlök:

4997

Mióta háztartásom az Aerowash mosógéppel gazdagodott, nincs mosónőm, nincs mégsem s nincs annyi kiadásom. Szinte játszva végessük el egy nap alatt az eddig segítségével három napig tartó mosást s mondhatom, hogy a ruha hőtisztasága semmiben sem marad mögötte az előttnék. Gazdasági oldalát tekintve pedig ennek a reformációnak csak átadni tudom a feltalálóját.

Dr. Prohászka Lászlóné.

Értesitem, hogy az Öntől vásárolt Aerowash légnyomású mosógép kitűnően bevált. Az idő szappan és fagytakarítás dacára, minden tekintetben kifogástalan munkát végez. Tisztelettel

Özv. Seherhag Jakabné.

Szávesen igazolom, hogy az Aerowash mosógéppel a legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve. Valóságos áldás a háztartásra. Amellett, hogy kezelése a legegyszerűbb, nagy megtakarítást jelent idő és munka szempontjából és a mi a legfőbb, a fehérneműt a legnagyobb mértékben kiméli. Ideális házi eszköz, amelyet mindenkinek a legmelegebben ajánlok.

Sófalvi Györgyné.

Örömmel értesitem, hogy az Aerowash mosógép várakozásomon felül bevált, gyorsan és hófehérre mos. Kérem szíveskedjen a leányom részére is minél előbb egy gépet küldeni. Tisztelettel

Máriaradna

Békffy Sándorné.

Az Öntől vásárolt mosógép úgy nálam, mint az ösmereimnél várakozáson felül bevált. Mindannyian nagyon meg vagyunk vele elégedve, tisztelettel

Máriaradna

Bálizs Péterné,
vendégfősné.

Kötelességet teljesítek, midőn az Öntől vett Aerowash mosógép használható óságarókat beszámolókat — Nálam 30 internált fogoly egy heti fehérneműt egy avataltan kész internált, hetenként egy pár óra alatt tisztára mosta. Saját fehérneműinket is az Aerowash mosógéppel mossuk aránylag fél idő alatt. További előnye kevés szappan szükséglete és fagyasztása. Tisztelettel

Győrök

Mihalik Béla.

Egyedlárusító: Magyar Ferenc Arad, Zrinyi-utca 6. szám, gazdasági gép- és műszaki üzlet.

„HUNGARICA”

Aradi Pamutárugyár r.-t. Aradon.

Alaptőke 2.200,000 korona.

Délmagyarország legnagyobb textilipari telepe. Fonodájában, cernázójában, szövődéjében, fehérítő-, festő- és kikészítő-telepén állandóan 500 munkást foglalkoztat.

Gyárt: Mindenféle pamutfonalat és szövőcérnát, nyers- és appetált mollinókat, kék munkásruhaszövetet, inktet mindenféle minőségben. Ágy- és fehérneműekre szolgáló vastag, közép- és finomszálu pamutvásznakat, chiffonokat, köpereket, kavavászt, zefirt, valamint igen finom damastárukat.

Gyártási különlegessége: Pamutzsákok, liszt és korpa részére bármely méretben, vízmentes ponyvák, melyeket külön e célra berendezett konfekció telepén készít.

Törvényesen védett vásznai: Manci, Szüret, Aradi vértanu, Kedvenc, Susanne, Barka, Aranyeső, Selyembogár, Háromvirág, Józsviv, Cica, Makkhetes, Magyar házi, Kubikos, Királyhagó.

Apró hirdetések.**INGATLAN.****Adómentes**

Kétemeletes új ház 12% tiszta jövedelmet hoz. olcsón eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4974

Győzei ház

tágas udvarral, nagy kerttel a piac-tér közelében, a radnai-ut mentén 84. sz. a szabad kézből eladó, (esetleg bérbe vehető). A házban van négyszobás, kétszobás és egyszobás lakás megfelelő mellékhelyiségekkel. Mellék épületben prásház, nagy borház, ezek alatt pince. 106

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmú szatbüzlet, trafik és korlátolt italmérés engedéllyel, adómentes házzal és konyhakerttel. Aradon, szabad kézből eladó. Cím a kiadóban. 6055

VÉTEL ÉS ELADÁS.**1 db. egy éves**

átvészelt tisztavérű Lincoln tenyészkor szertés, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 134

Imperial burgonya,

bab, dió, száraz szilva kapható jutányos áron Klein Gábornál Arad. Simonyi-u. 18. 147

Eladó

hadit hálósák hátizsák gummi köpeny stb. Megtekinthető Wesse-lényi-utca 6. 2-től-ig. 158

Élő és vágott baromfi

élelmiszer, csomaga, gyümölcs, friss libazsir, desszert dió aliandóan kapható Andrássy-tér 8. sz. delikates üzletben. 5095

Hódmezősi

tógardaságban termelt élelmiszer, pontyot kg-ként 8 és 4 korona árban, pénz előleges beküldése ellenében, szállít Havas Jakab, Honet² Telefon szám 8. 4749

"Gecha"

patent cipősámia szabályozható, párja 8 koronáért kapható a Cipőüzletben Andrássy-ut 22. szám. 3405

Téli nyulbőrt

vesz a Kalap gyári raktár Forray-utca. 5090

Automobil

üzemképes, 16 lóerős, külön pneu-matik, külső köpennyel, 760x90 és 4 hirtő alá gummikerék, rendkívül cleső árban eladó Roth Izidor butorüzletben, Asztalos Sándor-utca. 99

Kenyérkihordót

felvesz a Dózsa-kenyérgyár. 5115

KÜLÖNFÉLE**Elveszett**

péntek délelőtt egy fekete muff selyem béléssel, a színházi pénztártól a Szabadság-térig. Becsületes megítélő kéri a kiadóba átadni, hol illő jutalomba részesül. 151

Feltűnést keltő, szabadalmazott reklám újdonság aradi kihasználási joga eladó. Ezer korona tiszta jövedelem szereshető két hét alatt, mely kereset, továbbá fáradság nélkül, minden évben megismételhető. Díjtalan bemutatás naponta d. u. 2—4-ig. Csakis oly agilis urak jelentkezzenek, kik aradi ismerettséggel és 700 korona készpénzzel rendelkeznek. Cím a kiadóhivatalban. 5112

Az „Aradi Kereskedők Köre” helyeszközlő osztálya

aradi elsőrendű cége részére 2 vasszakmabeli segédet és 1 könyvelőt, vidéki pénztárat részére pénztárost, végre helybeli és vidéki cégek részére egy irodistát s több rőfcs, fűszer és vegyes szakmabeli segédet.

Ajánlatok fenti címre küldendők. Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk.

Az Aradi Kereskedők Köre helyeszközlő osztály igazgatója.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

A szájuereg torokbetegséget

desinficiálásánál, valamint a eloldós bacillusok előlésénél, amely különösen gyermekeknél rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájuereget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Hatóságilag engedélyezett

patkány- és egéirtás

új eljárás szerint.

Patkány- és egéirtáshoz ajánlok **patkány- és egéirtás-bacillus**. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egéirtó-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedeelmes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egéirtás bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratórium

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10—45. 2211

Mai naptól kezdve

olcsóbb lett

a sertés hus,
szalonna,
háj, zsír

és az ujévi ünnepre egész fiatal bőrös-pecsénye malachus is kapható maximális áron alul.

Szives pártfogást kér

Krámer Sándor

Ferenc-tér 6. (Brunhuber-ház.)

Kérje

ingyen és bérmentve órákról, arany- és ezüsttárgyról, hangszerekről, lágyverekről stb. 4000 képet tartalmazó főképregyűjteményet.

Bél György, Korad Ánes és L. ut. 21. sz. Bt. 2194. sz. (Köszvény.)

Nikkel-burgonya-óra K. 400, jobb K. 450, O-órát fény-óra K. 430, arany-órát horogóra K. 5.—, háború-órát K. 550, rádió-órát K. 550, ébresztő-órát K. 240, nikk-el-órát K. 290, fali-óra K. 340, 3 évi járulék. — Székelyudvarhelyi utca-10. Helyeszközlő osztály. Kéretés megengedve vagy pénz vissza. 276

Kristály**petroleum**

literenként

46

fillér

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz. 2253

Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.

I. emelet.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern berendezés. Elemi és középiskolai előkészítés és továbbképző tanfolyam. Külön tárgyak: Idegen nyelvek, festés, zongora és művészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,

okl. tanítónő. 2027

Saját termésű, kitűnő, tisztán kezelt magyarádi ő- és peocsnye

borok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 2255

Deák Ferenc-utca 40. szám.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

V

Magrepta-e levelem? Nyugtasson meg. Aggódok, nem került-e idegen kézbe? Ha nem óhajtja a folytatást, írja meg azt is. 187

ELLÁTÁS.

Intelligens családnál teljes ellátást kap egy-két diák vagy fiatalember. Cím a kiadóhivatalban. 5106

OKTATÁS.

Magántanulók felvételnek, összevont vizsgálatra is felelősséggel az Izs. Fiuinternátusban Arad, Chron Áron-u. 1. 124

Eine deutsche Lehrerin wünscht den sehr Lektionen zu erteilen Ferenc-tér 7. sz. aj. 2. 148

ALKALMAZÁST KERES.

Nyugdíjas vasutas Irodai munkát vállal. Ajánlatokat „Nyugdíjas” jelige alatt a kiadó továbbít. 102

21 éves intelligens leány ki dohány tőzsdében már alkalmazva volt, a hástartáshoz és varrásos is ért, bármint jobb alkalmazást keres. Ajánlatokat „Vidéki árvák” jelige a kiadóba kér. 188

Magányos nő házmesternőnek ajánlkozik. Cím a kiadóban. 166

Uri háshoz ajánlkozik intelligens fiatal leányka 1-2 gyermek mellé, ki a varrásos is ért. Cím Zöldi Kálmán László Vilmos-utca 2. szám. 148

Ügyes kiszolgáló leány január 1-re alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 5085

Felügyelő vagy ehhez hasonló állást keres hadmentes szőlőszet, berázzat és gazdasághoz értő egyén, azonnali belépésre, beszéli németül, magyarul és románul. Cím a kiadóban. 5099

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes és megbízható szakácsnő a makói diákokthonban január 15-től, esetleg azonnal is alkalmazást talál. Ajánlatok a fizetési igény megjelölésével a diákokthon igazgatóságához intézendők. 107

Asztalos tanonc

ki az iparnál már 1½-2 éve működött, kinek mestere bevonult, utántanulásra felvétetik. Budapest, Vitegrádi-u. 10. 152

Jobb megjelenésű

fűszerkereskedő segéd ki fizetileg a német és román nyelvet beszéli, teljes ellátással felvétetik Kertész Pál Arad, Erzsébet-u. 18. 150

22 éves

róm. kath. segéd, fűszer csemege szakmából azonnali belépésre alkalmazást keres. Fizetési igénye 80 korona és teljes ellátás. Cím a kiadóhivatalban. 146

Irodistanót

keresünk jó írással azonnali belépésre. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 5118

Keresek

egy jó házból való fiut tanoncnak vegyeskereskedésben, azonnali belépésre. Walzberger, Máriaradnán. 5088

Nyugdíjazott hivatalnok

vagy könnyebb rokkant katona, keresztény férfi, ki a magyar, német és román nyelvet írásban és szóban tökéletesen bírja, a szálló- és pincemunkákat vezetni és felügyelni, alaposan tudja, mellékfoglalkozást talál. Német írásbeli ajánlatokat személyesen kérek átadni Fábrián-utca 5/a. 128

Egy mindenes szakácsnő azonnal felvétetik Andrássy-tér 3. l. em. 80. ajtó. 159

Azonnali belépésre keresünk egy munkafelügyelőt erdőüzletünkhöz és egy raktárnokot a fátelpra. Fizetés: lakás, tűzifa, világítás és 150 korona havonta. Román nyelv tudása okvetlen megkívántatik. Ajánlatok: Milkó Vilmos és Fial erdőkezelősége, Körösbánya címre küldendők. 5102

KIADÓ LAKÁS.

Két szoba garson lakásnak kiadó. Cím a kiadóban. 102

Egy különbejárata butorozott szoba azonnal kiadó, esetleg teljes ellátással jutányos árban Széchényi utca 4. 135

Elegáns butorozott

első emeleti utcai szoba az Erzsébet királyné-körút 13. sz. alatt (külön bejárattal) azonnal kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 241

3 utcai

elegánsan butorozott szoba discret bejárattal, fürdőszoba használattal, azonnalra kiadó. Ugyanott több pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek alkalmas, azonnalra kiadó. Hassinger-utca 5. 5050

MARTA

MAGYAR AUTOMOBIL RÉSZVÉNY TÁRSASÁG ARAD.

GYÁR: ARAD. TELEFON: 694. SZÁM.
IGAZGATÓSÁG: BUDAPEST, V.,
DOROTTYA-UTCZA 9. TELEFON 168-79. SZ.

• HADIAUTOMOBILOK • REPÜLŐGÉPMOTOROK • AUTOBUSZOK •

BENZ

MAGYAR AUTOMOBIL ÉS MOTORGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

BUDAPEST.

GYÁR ES IRODA: VII,
ILKA-UTCZA 31. SZÁM.
TELEFON: 71-41. SZ. IGAZGATÓSÁG: V. KERÜLET,
DOROTTYA-UTCZA 9. SZ.
TELEFONSZÁM: 29-24.